Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Навчально-науковий інститут «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

Кафедра міжнародних економічних відноси н та логістики

До захисту допущено кафедрою міжнародних економічних відносин та логістики протокол №____ від __.__.____

завідувач кафедри _____ Анна ЗАЙЦЕВА

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

здобувача першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

«СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ СІНГАПУРУ»

Спеціальність (спеціалізація) 292 Міжнародні економічні відносини

Освітня програма Міжнародні економічні відносини

Здобувач _____ Єгор КОЛЯДА

Науковий керівник _____ Катерина МАКАРЧУК

Харків – 2026

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»
Кафедра міжнародних економічних відносин та логістики
Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
Спеціальність 292 Міжнародні економічні відносини
Освітня програма «Міжнародні економічні відносини»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри міжнародних
економічних відносин та логістики
Анна ЗАЙЦЕВА

_____

З А В Д А Н Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТУ

Коляди Єгора Ігоровича

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи

«Сучасний стан та перспективи розвитку зовнішньої торгівлі Сінгапуру»

керівник роботи к. е. н., доц. Макарчук Катерина Олексіївна,

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

Затверджені наказом по університету від «14»11.2025р. № 4001-5/4125

2. Строк подання студентом роботи 29.05.2026 р.

3. Перелік питань, які потрібно розробити:

Дослідити сутність та роль зовнішньої торгівлі у розвитку національної економіки; розглянути етапи розвитку та основні показники міжнародної торгівлі; дослідити економічні передумови розвитку зовнішньої торгівлі Сінгапуру; проаналізувати динаміку розвитку зовнішньоторговельних відносин Сінгапуру; визначити перспективні напрями розвитку зовнішньої торгівлі Сінгапуру.

4. План роботи

№ з/п	Назва етапів роботи
1	Теоретичні засади дослідження зовнішньої торгівлі країн світу
2	Особливості та перспективи розвитку зовнішньої торгівлі Сінгапуру

5. Дата видачі завдання 01.12.2025 р.

Студент _____ Єгор КОЛЯДА

підпис ініціали, прізвище

Керівник роботи _____ Катерина МАКАРЧУК

підпис ініціали, прізвище

АНОТАЦІЯ

Коляда Є. І. Сучасний стан та перспективи розвитку зовнішньої торгівлі Сінгапуру: кваліфікаційна робота бакалавра [Рукопис]. Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2026. 63 с.

Кваліфікаційна робота бакалавра присвячена дослідженню сучасного стану та перспектив розвитку зовнішньої торгівлі. Досліджено економічні передумови розвитку зовнішньої торгівлі Сінгапуру. Проаналізовано динаміку розвитку зовнішньоторговельних відносин Сінгапуру. Визначено перспективні напрями розвитку зовнішньої торгівлі Сінгапуру.

У першому розділі роботи розглядаються теоретичні засади дослідження зовнішньої торгівлі країн світу. У другому розділі визначено особливості та перспективи розвитку зовнішньої торгівлі Сінгапуру.

Робота складається з вступу, двох розділів, висновків; містить 61 сторінку тексту, 18 рисунків, 2 таблиці. Список джерел включає 54 найменування.

Ключові слова: Сінгапур, зовнішня торгівля, структура зовнішньої торгівлі, експорт, імпорт, інноваційна діяльність, угоди про вільну торгівлю.

ANNOTATION

Koliada Y. Current State and Prospects for The Development of Singapore's Foreign Trade: Bachelor's Qualification Thesis [Manuscript]. Kh.: V. N. Karazin Kharkiv National University, 2026. 63 P.

The bachelor's qualification work is devoted to the study of the current state and prospects for the development of foreign trade. The economic prerequisites for the development of Singapore's foreign trade are studied. The dynamics of the development of Singapore's foreign trade relations are analyzed. Promising directions for the development of Singapore's foreign trade are identified.

The first section of the work considers the theoretical principles of the study of foreign trade of countries around the world. The second section identifies the features and prospects for the development of Singapore's foreign trade.

The work consists of an introduction, two sections, conclusions; contains 61 pages of text, 18 figures, 2 table. The list of sources includes 54 items.

Keywords: Singapore, foreign trade, foreign trade structure, export, import, innovative activity, free trade agreements.

ЗМІСТ

Вступ 6

Розділ 1. Теоретичні засади дослідження зовнішньої торгівлі країн світу 9

1.1. Сутність та роль зовнішньої торгівлі у розвитку національної економіки 9

1.2. Етапи розвитку та основні показники міжнародної торгівлі 17

Висновки до першого розділу 23

Розділ 2. Особливості та перспективи розвитку зовнішньої торгівлі Сінгапуру 25

2.1. Економічні передумови розвитку зовнішньої торгівлі Сінгапуру 25

2.2. Динаміка розвитку зовнішньоторговельних відносин Сінгапуру 32

2.3. Перспективні напрями розвитку зовнішньої торгівлі Сінгапуру 44

Висновки до другого розділу 51

Висновки 53

Список використаних джерел 56

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. В умовах глобалізації та посиленні міжнародної економічної інтеграції саме зовнішня торгівля відіграє ключову роль у забезпеченні економічного розвитку держав. Сінгапур є однією з найбільш відкритих економік світу та одним із провідних міжнародних торговельно-фінансових центрів. Сінгапур має вигідне географічне положення, високий рівень розвитку транспортно-логістичної інфраструктури, фінансового сектору та інноваційних технологій. Країна активно інтегрована у міжнародні економічні процеси, бере участь у численних угодах про вільну торгівлю та підтримує політику відкритої економіки.

Сучасні глобальні виклики, зокрема нестабільність світової економіки, геополітичні конфлікти, цифровізація міжнародної торгівлі, зміни у світових логістичних ланцюгах та перехід до «зеленої» економіки, суттєво впливають на розвиток зовнішньоторговельних відносин Сінгапуру. Важливим є необхідність дослідження розвитку зовнішньої торгівлі країни, аналізу її товарної та географічної структури, а також визначення перспектив подальшого зміцнення позицій Сінгапуру у світовій економіці.

Ступінь вивчення проблеми. Теоретичним дослідження засад розвитку зовнішньої торгівлі країн світу займалися вітчизняні та зарубіжні вчені, саме: Довгаль О. А., Голіков А. П., Шуба М. В., Григорова-Беренда Л. І., Рогоча В.В., Величко К. О., Печенка О.І., Амеліна І.В., Попова П.Л., Владимиров С.В., Osarosee Ekhator Osagie, Scotty Hendricks тощо.

Метою дослідження є визначення сучасного стану та перспектив розвитку зовнішньої торгівлі Сінгапуру.

Для досягнення цієї мети поставлені наступні **завдання**:

-Дослідити сутність та роль зовнішньої торгівлі у розвитку національної економіки;

-розглянути етапи розвитку та основні показники міжнародної торгівлі;

- дослідити економічні передумови розвитку зовнішньої торгівлі Сінгапуру;

-проаналізувати динаміку розвитку зовнішньоторговельних відносин Сінгапуру;

- визначити перспективні напрями розвитку зовнішньої торгівлі Сінгапуру.

Об'єктом дослідження є процес розвитку зовнішньої торгівлі країн світу.

Предметом дослідження є сучасний стан, особливості та перспективи розвитку зовнішньої торгівлі Сінгапуру.

Методи дослідження. Для дослідження сучасного стану та перспектив розвитку зовнішньої торгівлі Сінгапуру було використано комплекс загальнонаукових методів дослідження. Історичний і логічний методи, а також методи наукової абстракції, аналізу, синтезу та порівняння, які використовувалися для вивчення теоретичних основ зовнішньої торгівлі країн світу. Під час аналізу сучасного стану, динаміки та структури зовнішньої торгівлі Сінгапуру, визначення перспективних напрямів розвитку були використані статистичний, порівняльно-описовий метод, методи економіко-математичного моделювання, а також методи індукції та дедукції. Для наочного відображення результатів дослідження та побудови діаграм застосовувався графічний метод.

Інформаційне забезпечення. Інформаційною базою дослідження є праці вітчизняних та зарубіжних вчених, наукові статті, навчальні посібники електронні ресурси мережі Інтернет, офіційні звіти Trademap, офіційні публікації Міністерства економіки Сінгапуру та Міністерства торгівлі та промисловості Сінгапуру, дослідження статистичних агенцій тощо.

Апробація матеріалів. Основні положення кваліфікаційної роботи бакалавра були опубліковані у Матеріалах XXI Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасні вектори розвитку міжнародних економічних

відносин» (26 лютого 2026 року) у вигляді тез на тему «Сінгапур як лідер світових рейтингів конкурентоспроможності».

Робота складається зі вступу, 2 розділів, висновків містить 61 сторінку тексту, 18 рисунків, 2 таблиці. Список джерел включає 54 найменування.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ КРАЇН СВІТУ

1.1. Сутність та роль зовнішньої торгівлі у розвитку національної економіки

У сучасних умовах розвитку світового господарства зовнішня торгівля виступає одним із ключових чинників економічного зростання та інтеграції національних економік у глобальну економічну систему. Активна участь держав у міжнародному обміні товарами та послугами сприяє більш ефективному використанню ресурсів, розвитку міжнародної спеціалізації, підвищенню конкурентоспроможності національного виробництва та розширенню можливостей економічного співробітництва між країнами.

Зовнішньоторговельна діяльність відіграє важливу роль у формуванні структури національної економіки, стимулює розвиток окремих галузей господарства, сприяє впровадженню інновацій та залученню інвестицій. Крім того, вона забезпечує доступ до міжнародних ринків, сучасних технологій і ресурсів, що є важливим фактором підвищення ефективності економічної діяльності держави.

Сила торгівлі у світі є загальновизнаним фактом. Міжнародна торгівля дозволяє країнам розширювати свої ринки та отримувати доступ до товарів і послуг, які раніше були б недоступні всередині країни. В результаті міжнародної торгівлі ринок стає більш конкурентним. Це зрештою призводить до більш конкурентного ціноутворення та пропонує споживачеві дешевший продукт [1].

Як зазначає професор Довгаль О.А. у класичному визначенні міжнародна торгівля - це сфера міжнародних товарно-грошових відносин, які є взаємозв’язком зовнішньої торгівлі всіх країн світу. Для характеристики торгівельних зв’язків однієї країни використовується саме термін «зовнішня

торгівля», якщо стосовно торгівлі двох країн між собою використовується поняття «міждержавна», «взаємна» або «двостороння» торгівля. Термін «міжнародна торгівля» або «світова торгівля» використовується щодо торгівлі всіх країн між собою [2].

Зовнішня торгівля – це міжнародний обмін товарами, капіталом та послугами. Багато країн використовують міжнародну торгівлю для індустріалізації та розвитку. Завдяки міжнародній торгівлі можна досягти багатьох наслідків, таких як глобалізація, розвиток іноземної промисловості, розвинену логістичну інфраструктуру [1].

За визначенням проф. Рокоча В. В. зовнішня торгівля – це торгівельні зв’язки однієї країни з іншими країнами, яка проявляється через експорт та імпорт товарів та послуг [3].

За визначенням колективу авторів під керівництвом проф. Довгаль О.А. зовнішня торгівля – це процес обміну товарами та послугами між національними господарствами. Зовнішня торгівля передбачає ввезення (імпорту) і вивозу (експорту) товарів [2].

Зовнішня торгівля товарами та послугами виступає складовою міжнародної торгівлі і являє собою особливу форму економічного обміну товарами та послугами між продавцями й покупцями, які з різних країн [4].

Після визначення поняття зовнішньої торгівлі логічним буде перейти до аналізу основних теоретичних концепцій розвитку міжнародної торгівлі. Концепції міжнародної торгівлі пояснюють причини виникнення та розвитку торговельних відносин між країнами, а також визначають закономірності формування їхньої спеціалізації та участі у світовому господарстві.

В теоретичному підґрунті розвитку міжнародної торгівлі розрізняють п’ять груп концепцій, які характеризують міжнародну торгівлю: меркантилізм, концепція переваг (абсолютних та відносних), концепція факторів виробництва, неотехнологічні концепції та концепції конкурентоспроможності [5].

До першої групи відноситься меркантилізм, який переважав в Європі протягом 17 та 18 ст.. Термін «меркантилізм» ввів шотландський економіст Адам Сміт у 1776 році у своїй відомій книзі «Багатство народів». У 16 ст. країни прагнули максимізувати багатство та владу шляхом накопичення запасів золота та срібла, що підживлювалися обмежувальною торгівлею та колонізацією, це називається булліонізмом [5].

Меркантилізм є економічною системою, яка спрямована на накопичення багатства у формі дорогоцінних металів завдяки сприятливому торговому балансу. Основна увага приділялася зберіганню золота та срібла шляхом експорту максимально можливої кількості продукції та мінімального імпорту, таким чином підтримуючи профіцит торгового балансу. Уряди регулювали економіку та торгівлю з метою сприяння розвитку вітчизняної промисловості. Ось чому меркантилізм вважається формою економічного націоналізму. Меркантилізм прагнув збільшити запаси золота та срібла, захистити вітчизняну промисловість шляхом обмеження імпорту та максимально збільшити експорт [5,6].

Меркантилізм є протилежністю теорії вільної торгівлі, яка стверджує, що економічний добробут країни можна покращити шляхом зменшення торговельних бар'єрів та сприяння вільній міжнародній торгівлі через принцип невтручання держави в економіку. Меркантилізм, меркантилістська система або меркантильна система вважали, що економічний добробут та могутність країни можна покращити за допомогою регульованої та обмеженої торгівлі та торговельного протекціонізму [5,6].

Адам Сміт у своїй публікації «Дослідження природи та причин багатства народів» (1776 р.) спростував меркантилістські ідеї. Адам Сміт стверджував, що всі народи не можуть одночасно розбагатіти, дотримуючись меркантилізму, оскільки експорт однієї країни є імпортом іншої, і натомість стверджував, що всі народи одночасно виграють, якщо практикуватимуть вільну торгівлю та спеціалізуватимуться відповідно до своєї абсолютної

переваги. Сміт також стверджував, що багатство народів залежить від товарів та послуг, доступних їхнім громадянам, а не від їхніх золотих запасів. Хоча торгівля з абсолютною перевагою може принести певні вигоди, ці вигоди можуть бути не взаємовигідними [7].

Адам Сміт першим описав принцип абсолютної переваги в контексті міжнародної торгівлі, використовуючи працю як єдиний ресурс. Оскільки абсолютна перевага визначається простим порівнянням продуктивності праці, сторона може не мати абсолютної переваги ні в чому; у такому випадку, згідно з теорією абсолютної переваги, торгівля з іншою стороною не відбуватиметься. Це можна протиставити концепції порівняльної переваги, яка стосується здатності виробляти певні товари з нижчою альтернативною вартістю [7,8].

Давид Рікардо, видатний економіст-класик XIX ст., зробив значний внесок в економічну теорію, яка й досі впливає на сучасну економіку. Давид Рікардо відомий своєю теорією порівняльних переваг, стверджував, що нації виграють від спеціалізації на виробництві товарів з найнижчими альтернативними витратами [9].

Порівняльна перевага є ключовим принципом у міжнародній торгівлі та лежить в основі того, чому вільна торгівля вигідна для країн. Теорія порівняльних переваг показує, що навіть якщо країна має абсолютну перевагу у виробництві товарів, торгівля все ще може бути вигідною для обох торговельних партнерів [10].

Модель Хекшера-Оліна була розроблена в 1930-х роках двома шведськими економістами Елі Хекшером та Бертілем Оліном. Ця модель також відома як модель H-O або модель 2x2x2. Ця модель припускає, що для країн найкраще експортувати матеріали, які вони можуть виробляти в надлишку та ефективно. У міжнародній торгівлі модель також використовується для оцінки рівноваги торгівлі між двома країнами, враховуючи їхні різні виробничі можливості та природні ресурси [11].

Згідно з Моделлю Хекшера-Оліна країни переважно експортують товари, які вони можуть виробляти в надлишку, враховуючи свої природні, земельні, трудові та капітальні ресурси. Теорія Хекшера-Оліна стверджує, що конкретні природні ресурси, які має країна, дають їй перевагу у виробництві супутніх товарів, у поєднанні із землею, капіталом та людськими ресурсами. Ця модель показує, що країна експортуватиме товари або ресурси, які вона має в надлишку. Ось чому країни, які мають певні ресурси в надлишку, як правило, мають порівняльну перевагу над країнами, які їх не мають, з точки зору експорту. Модель по суті стверджує, що міжнародна торгівля відбувається тому, що країни відрізняються за своєю відносною забезпеченістю факторами виробництва, а товари відрізняються за своєю відносною фактороємністю, що використовуються у їхньому виробництві. Відносна забезпеченість факторами виробництва (землею, працею та капіталом) визначає порівняльну перевагу країни. Країни мають порівняльні переваги в тих товарах, для яких необхідні фактори виробництва є відносно великими та дешевими на місцевому рівні. Основними передумовами моделі Хекшера-Оліна є:

- Модель пояснює, як ресурси незбалансовано розміщені по всьому світу.

- Природні ресурси розподілені по всьому світу нерівномірно, деякі частини світу мають певні ресурси в надлишку, а деякі мають інші ресурси в надлишку.

- Оскільки кожна країна має свої унікальні природні ресурси та спеціалізовану галузь виробництва, вигідніше країна експортуватиме ресурси, яких вона має в надлишку.

- Модель Хекшера-Оліна не обмежується природними ресурсами чи товарами, вона також враховує фактори виробництва, такі як праця, земля та капітал, і те, як вони впливають на експорт.

- Модель Хекшера-Оліна допомагає знайти торговельний баланс між двома країнами, що беруть участь у міжнародній торгівлі [11].

У 1970 році відомий американський економіст П. Самуельсон доповнив теорію Хекшера–Оліна і намагався пояснити структуру торгівлі між країнами та її вплив на розподіл доходів у межах країн. По-перше, він зазначав, що чинники виробництва не можуть абсолютно вільно переміщуватися між різними галузями, тобто їх мобільність є обмеженою. По-друге, різні види виробництва відрізняються не лише кінцевим результатом діяльності, а й поєднанням факторів, які використовуються у виробничому процесі [2,12].

Водночас найбільш мобільним чинником виробництва вважається праця, оскільки вона залучається до виготовлення практично будь-якого товару. Натомість капітал і природні ресурси, як правило, застосовуються у певних специфічних видах виробництва, що зумовлює їх обмежену мобільність і надає їм характеру специфічних факторів виробництва [2,12].

Пол Самуельсон додав суттєвої точності до аналізу та розширив оригінальну модель Хекшера-Оліна. Аналіз був підданий незліченним емпіричним тестам, щоб визначити його застосовність до реальних торговельних моделей.

Виходячи з цього, у процесі міжнародної торгівлі відбувається своєрідний прихований обмін чинниками виробництва, а саме: країни експортують товари, у виробництві яких переважають відносно надлишкові для них ресурси, та імпортують продукцію, створену з використанням дефіцитних чинників. Таким чином, міжнародний рух товарів частково компенсує обмежену мобільність факторів виробництва у світовому господарстві та цей підхід отримав назву моделі специфічних чинників [2].

Відомий американський економіст В. Леонтьєв перевірив теорію Хекшера-Оліна під час аналізу зовнішньої торгівлі США провівши декілька емпіричних тестів і показав, що умови теорії на практиці не працюють. В. Леонтьєв, використовуючи дані про співвідношення витрат і випуску економіки США за 1947 рік, виявив, що США, країна з переважною капіталомісткістю, експортували трудомістку продукцію та імпортували

капіталомістку. Очевидно, що результати суперечили прогнозам моделі Хекшера-Оліна, і вони були охарактеризовані як «парадокс Леонтьєва».

Парадокс Леонтьєва полягає у тому, що найчастіше країни у яких переважає саме праця (праценасичені країни) саме експортують капіталомістку продукцію, а навпаки країни, які мають перевагу у капіталі (капіталонасичені країни) експортують працемістку продукцію. Якщо говорити простими словами, розвинені країни виробляють продукцію, яка може бути трудомісткою, у зв'язку з тим, що при виробництві використовується кваліфікована робоча сила, для підготовки якої було витрачено великий капітал [2,13].

Економіст Тадеуш Рибчинський у 1955 році запропонував «Теорему Рибчинського». Вона є ключовою концепцією в теорії міжнародної торгівлі, яка пояснює, як зміни в доступності ресурсів впливають на обсяг виробництва та спеціалізацію торгівлі, проливаючи світло на те, як економіка адаптується до змін у постачанні факторів виробництва та як ця адаптація формує структури міжнародної торгівлі. Ця теорема допомагає проілюструвати, як економічне зростання та зміни в забезпеченості факторами виробництва впливають на спеціалізацію країни та її роль у міжнародній торгівлі [14].

Теорема Рибчинського є частиною теореми Хекшера-Оліна про міжнародну торгівлю. Ключовий висновок з цієї теореми полягає в тому, що коли один фактор збільшується, а інші фактори залишаються незмінними, виробництво товарів, які інтенсивніше використовують зростаючий фактор, зростатиме непропорційно, тоді як виробництво інших товарів зменшуватиметься [14,15].

Простіше кажучи, якщо країна раптово має більше одного ресурсу, такого як праця чи капітал, вона побачить значні зміни у тому, що вона виробляє:

Трудомісткі товари: якщо доступна робоча сила збільшується, країна вироблятиме більше товарів, які потребують багато праці.

Капіталомісткі товари: якщо капітал збільшується, виробництво товарів, які потребують багато капіталу, зростатиме, тоді як виробництво трудомістких товарів може зменшуватися. Ці зміни мають глибокі наслідки для міжнародної торгівлі, оскільки країни можуть змінювати свою спеціалізацію та моделі експорту у відповідь на зміни в доступності ресурсів [14,15].

Розвиток світової економіки, поглиблення міжнародної спеціалізації, зростання ролі технологій, інновацій і транснаціональних корпорацій показали обмеженість класичних підходів у поясненні сучасних торговельних процесів. У зв’язку з цим у науковій літературі сформувався ряд альтернативних підходів до пояснення міжнародної торгівлі, які отримали узагальнену назву альтернативні або нові теорії міжнародної торгівлі. Їх поява стала логічним продовженням еволюції теоретичних уявлень про міжнародний обмін і спрямована на більш повне пояснення сучасних тенденцій розвитку

У середині 1960-х років американський економіст Р. Вернон зробив свій вклад в теоретичне підґрунтя міжнародної торгівлі, а саме запропонував теорію життєвого циклу продукту [2].

Життєвий цикл продукту – це структура, яка показує, як кожен продукт проходить шляхи розробки, впровадження, зростання, зрілості та спаду, і вона допомагає командам приймати чіткіші рішення на кожному етапі. Коли є розуміння, яке місце займає продукт у цьому циклі, можна узгодити свої дослідження, ціноутворення та позиціонування з тим, що насправді сигналізує ринок [16].

В рамках теорії виділяють п'ять етапів життєвого циклу продукту: розробка, впровадження, зростання, зрілість та спад. Сутність цієї теорії полягає в тому, що один і той самий товар у певний момент часу може перебувати на різних стадіях свого життєвого циклу в різних країнах. У межах такого підходу держави умовно можна поділити на країни-новатори, де товар уперше створюється та впроваджується та країни-послідовниці, які

переймають виробництво та споживання інновації; а також інші країни, де виробництво і споживання даного товару починається на пізніших етапах його поширення [2].

Пол Кругман та деякі інші економісти на початку 1980-х років запропонували пояснення міжнародної торгівлі, яке базується на ефекті масштабу, а саме зменшені довготривалих середніх витрат виробництва в межах збільшення обсягу випуску.

Згідно з теорією ефекту масштабу, виробництво, яке пропонує економічні переваги зі збільшенням обсягу виробництва, повинно розташовуватися в країнах з великими внутрішніми ринками. Міжнародна торгівля відіграє в цьому вирішальну роль, оскільки вона дозволяє розширювати ринки збуту. Це дозволяє споживачам отримувати більше продукції за нижчими цінами. Основне припущення цієї теорії полягає в тому, що розвинені країни володіють факторами виробництва приблизно в рівних пропорціях, і тому торгівля між ними є доцільною, якщо вони спеціалізуються на виробництві товарів у різних секторах, що дозволяє знизити витрати за рахунок масового виробництва. В цілому наступний висновок, що лише великі країни можуть мати відповідні порівняльні переваги, а малі країни повинні або спеціалізуватися на товарах, вартість яких не змінюється зі збільшенням обсягу виробництва, або демонструвати гарантований попит на свої експортні товари в інших країнах [2,4].

Теорії міжнародної торгівлі є теоретичною основою дослідження сучасних процесів світової торгівлі та формування зовнішньоторговельної політики країн.

1.2. Етапи розвитку та основні показники міжнародної торгівлі

У сучасних умовах глобалізації міжнародна торгівля виступає однією з ключових форм міжнародних економічних відносин, забезпечуючи

поглиблення взаємозв’язків між країнами, розвиток міжнародного поділу праці та інтеграцію національних економік у світове господарство. З огляду саме на це, важливого значення набуває дослідження етапів розвитку міжнародної торгівлі, що дозволяє простежити трансформацію торговельних відносин у процесі історичного розвитку світової економіки. Водночас аналіз основних показників міжнародної торгівлі дає можливість оцінити масштаби, динаміку та сучасні тенденції розвитку світових торговельних процесів.

Міжнародна торгівля була ключовим компонентом людської цивілізації з давніх часів. Обмін товарами та послугами між різними людьми та культурами сприяв зростанню та процвітанню цивілізацій протягом усієї історії. Наприклад, Шовковий шлях був величезною мережею торговельних шляхів, що простягалися від Китаю до Середземномор'я та діяли як канал для обміну товарами між Сходом та Заходом. Цей торговельний шлях сприяв обміну шовком, спеціями, екзотичними продуктами та іншими товарами, що дозволяло різним культурам взаємодіяти, обмінюватися ідеями та прогресувати. Протягом століть міжнародна торгівля розвивалася, і впровадження нових технологій та методів комунікації мало значний вплив на спосіб ведення світової торгівлі. Одним з найновіших досягнень стало зростання електронної комерції, яке революціонізувало спосіб купівлі та продажу товарів через міжнародні кордони [17].

Метою міжнародної торгівлі є використання принципу порівняльної переваги, який стверджує, що країна може виробляти товар або послугу ефективніше, ніж інша. Цей принцип формує основу міжнародної торгівлі, оскільки країни займаються виробництвом товарів і послуг, у яких вони мають порівняльну перевагу, та експортують їх до інших країн, які не мають таких можливостей. Міжнародна торгівля охоплює імпорт та експорт матеріальних товарів, таких як машини, одяг, продукти харчування, та послуги, такі як транспорт, фінансові, страхові і туризм. Обмін може здійснюватися у формі бартеру, обміну товарів на інші товари або через грошові операції [17].

З появою технологій традиційне визначення міжнародної торгівлі еволюціонувало та включає операції електронної комерції, які дозволяють купувати та продавати послуги та товари в цифровому форматі, долаючи національні кордони [17].

В сучасних умовах з розвитком технологій міжнародна торгівля зазнала подальшої революції, а електронна комерція стала останнім і, можливо, найважливішим кроком у розвитку. Електронна комерція означає продаж товарів чи послуг через Інтернет, що забезпечує негайний глобальний доступ до ринків. З розвитком електронної комерції традиційні бар'єри, такі як географічна відстань, були практично усунені. Сьогодні споживачі можуть легко купувати товари та послуги у постачальників, розташованих у різних країнах за тисячі миль, не виходячи з дому. Це призвело до створення нових ринків у раніше неосвоєних регіонах, значно розширивши світову торгівлю [17,18].

Крім того, платформи електронної комерції полегшили малому бізнесу доступ до світових ринків без високої вартості традиційних методів експорту. З широким використанням смартфонів та інших мобільних пристроїв очікується, що електронна комерція продовжуватиме зростати та відігравати дедалі важливішу роль у світовій економіці в найближчому майбутньому[17,18].

У таблиці 1.1 представимо етапи розвитку міжнародної торгівлі.

Важливою тенденцією розвитку сучасного етапу міжнародної торгівлі є регіоналізація торговельних відносин, яка проявляється у посиленні економічної співпраці між країнами в межах регіональних інтеграційних об’єднань та зон вільної торгівлі. Такий процес сприяє активізації товарообігу, поглибленню економічної інтеграції та формуванню більш стійких торговельно-економічних зв’язків між державами. У сучасних умовах регіоналізація виступає важливим чинником адаптації національних економік

до глобальних викликів і посилення їх конкурентних позицій на світовому ринку [17].

Таблиця 1.1

Етапи розвитку міжнародної торгівлі

Етапи	Основні особливості етапу
Давні часи і Середньовіччя (XVIII - перша половина XIX ст.)	Формування перших міжнародних торговельних зв'язків між державами та цивілізаціями. Відомий торговельний маршрут Шовковий шлях, важливий маршрут, що дозволяв здійснювати обмін товарами, а саме: шовк, спеції, золото та ін. товари. Англія закріпила своє лідерство на світовому ринку, відбувалось випередження темпів зростання світового товарообігу над зростанням промислового виробництва.
Великі географічні відкриття (XV–XVI ст.)	Відбувається розширення міжнародної торгівлі, яке було внаслідок відкриття нових морських шляхів. Іспанія, Португалія, Англія та Нідерланди розпочали опановувати нові морські шляхи до Індії, Китаю та Америки. Активізація колоніальної торгівлі, розвиток мореплавства, формування світового ринку.
Промислова революція (XVIII–XIX ст.).	Характеризується активним розвитком промислового виробництва та міжнародного поділу праці. Розвиток технологій змінив міжнародну торгівлю. Розширення промислових потужностей виробництва товарів дозволило збільшити виробництво і тим самим знизити витрати. Значні зміни були у розвитку транспорту, збільшенні експорту промислових товарів, формуванні світового господарства.
Післявоєнний період і глобалізація (XX ст.).	В цей період відбувалось відновлення світової економіки після Другої світової війни. Період характеризувався становлення системи міжнародних організацій (ГАТТ, ООН, МВФ та ін.), лібералізацією торгівлі, розвитком інтеграційних процесів у світі.
Період політичних і економічних змін (початок XXI ст.)	На цьому етапі відбувалось поглиблення міжнародної економічної інтеграції та глобалізації. Особливого значення набуває зростаюча роль ТНК. Посилення ролі цифровізації відкрило нові можливості для компаній, а також розвиток торгівлі послугами. Розвиток міжнародної торгівлі характеризується суттєвими трансформаціями, зумовленими процесами цифровізації, глобалізації та посиленням вимог до сталого розвитку. Водночас дедалі більшого значення набуває розвиток «зеленої» та безпечної торгівлі, що пов'язано з необхідністю дотримання екологічних стандартів, раціонального використання ресурсів та забезпечення екологічної безпеки виробництва і транспортування продукції.

Джерело: складено автором за матеріалом [2,3,17,19]

Еволюція міжнародної торгівлі має численні наслідки для майбутньої торговельної практики та політики. По-перше, зростання електронної комерції створює виклик для традиційної торговельної практики, оскільки вона пропонує споживачам більший вибір товарів та послуг у всьому світі без фізичних обмежень географічного розташування [17].

Для того, щоб детально дослідити розвиток зовнішньої торгівлі розглянемо систему показників, які дозволяють оцінити масштаби, структуру та ефективність міжнародних торговельних відносин.

На рис. 1.1 представимо систему показників оцінки зовнішньої торгівлі країн світу.

Міжнародна торгівля та економічний розвиток країн між собою тісно пов'язані, світова торгівля слугує основним двигуном скорочення бідності, передачі технологій та створення робочих місць. Хоча вона дозволяє країнам спеціалізуватися та покращувати рівень життя, переваги залишаються нерівномірними, часто вимагаючи цілеспрямованої політики та глобальної співпраці [21].

Протягом останніх двох десятиліть торгівля була основним рушієм економічного зростання в багатьох розвинених країнах та країнах, що розвиваються. Експортні доходи забезпечують країни грошима, необхідними для імпорту обладнання, енергії та інших ресурсів, необхідних для розвитку. Торгівля також підтримує інвестиції, передачу технологій та створення робочих місць.

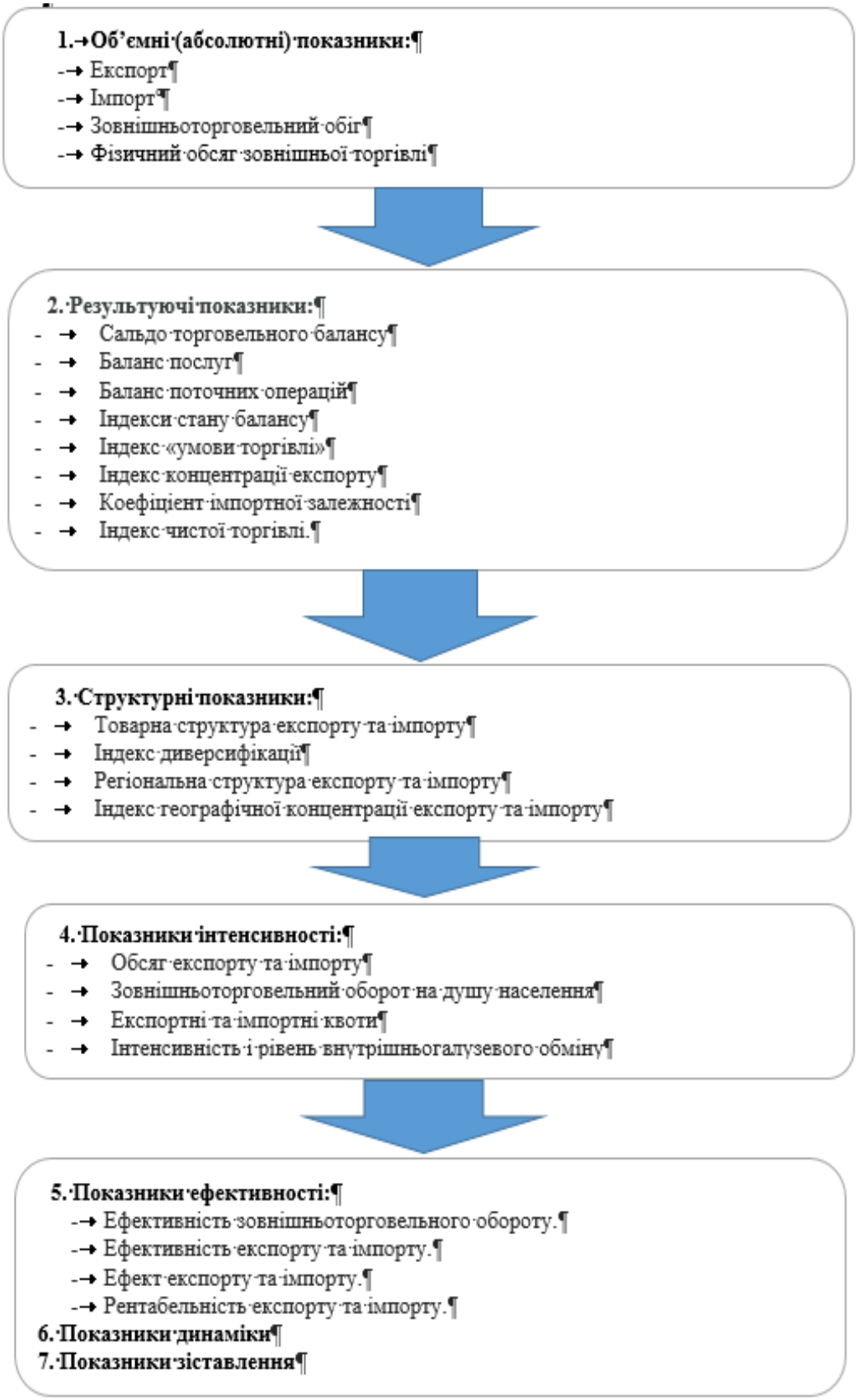

Рис. 1.1. Система показників оцінки зовнішньої торгівлі країн світу

Джерело: складено автором за матеріалом [2,20]

Міжнародна торгівля пройшла тривалий шлях еволюційного розвитку починаючи з простих форм обміну товарами до сучасної глобалізованої системи торговельно-економічних відносин. Сучасна зовнішня торгівля країн характеризується високим рівнем інтеграції, цифровізації та взаємозалежності національних економік. Дослідження етапів розвитку міжнародної торгівлі та класифікації її основних показників дозволяє сформувати теоретичне підґрунтя для подальшого аналізу зовнішньоторговельної діяльності окремих країн, а саме Сінгапуру.

Висновки до першого розділу

1. Зовнішня торгівля є однією з ключових форм міжнародних економічних відносин та важливим чинником розвитку національної економіки в умовах глобалізації. Дослідження сутності понять «зовнішня торгівля» та «міжнародна торгівля» дозволило визначити їх роль у забезпеченні міжнародного обміну товарами і послугами, поглибленні міжнародного поділу праці та інтеграції країн у світове господарство. Розгляд основних теорій міжнародної торгівлі, а саме: теорії меркантилізму, абсолютних переваг А. Сміта, порівняльних переваг Д. Рікардо, теорію Хекшера-Оліна, Парадокс Леонтьєва, Теорему Рибчинського, теорію життєвого циклу Р. Вернона тощо, дав змогу простежити еволюцію наукових підходів до пояснення причин і переваг участі держав у міжнародному торговельному обміні. У сукупності це створює теоретичне підґрунтя для подальшого аналізу сучасних тенденцій розвитку зовнішньоторговельних відносин та оцінки їх впливу на економічний розвиток окремих країн.

2. Зовнішня торгівля є важливою складовою економічного розвитку країн світу. Поглиблення зовнішньоторговельних відносин країни відкриває можливі перспективи у подальшому розширенні торговельних зв’язків, вихід

на нові ринки, отримання нових технологій тощо. Дослідження етапів розвитку міжнародної торгівлі дозволило простежити трансформацію торговельних відносин від простих форм товарообміну до сучасної глобалізованої системи міжнародного економічного співробітництва. Розвиток міжнародної торгівлі відбувався під впливом поглиблення міжнародного поділу праці, науково-технічного прогресу, інтеграційних процесів та цифровізації світової економіки. Розгляд класифікації основних показників зовнішньої торгівлі дав змогу визначити інструменти оцінки масштабів, динаміки, структури та ефективності зовнішньоторговельної діяльності країн.

РОЗДІЛ 2. ОСОБЛИВОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ СІНГАПУРУ

2.1. Економічні передумови розвитку зовнішньої торгівлі Сінгапуру

У сучасних умовах Сінгапур посідає важливе місце у світовій економіці, демонструючи високі темпи економічного розвитку, значний рівень міжнародної конкурентоспроможності та інноваційної активності. Завдяки ефективній державній політиці, сприятливому інвестиційному клімату, розвиненій інфраструктурі та активній інтеграції у світові економічні процеси країна змогла трансформуватися з невеликої торговельної держави в один із провідних фінансових, логістичних та технологічних центрів світу.

Сінгапур перетворився з бідної країни з обмеженими ресурсами у 1965 році на одну з найпроцвітаючіших країн світу з високим рівнем доходу.. Сінгапур відомий на міжнародному рівні своїм успішним економічним розвитком. Ключем до його економічних успіхів є різноманітна політика, запроваджена протягом останніх 50 років з моменту здобуття незалежності [22].

Економічне зростання Сінгапуру продовжує позиціонувати його як один з найконкурентніших та найстійкіших ринків світу. Завдяки стабільному зростанню ВВП, значному припливу прямих іноземних інвестицій (ПІІ) та високо диверсифікованій економіці. Сінгапур виділяється як економічний центр Азії. Його політична стабільність, прозорі інституції та сприятливе для бізнесу середовище зробили його надійним центром для глобальних компаній, які прагнуть розширюватися та впроваджувати інновації [23].

На рис. 2.1 представимо динаміку ВВП Сінгапуру у 2007-2025 рр.

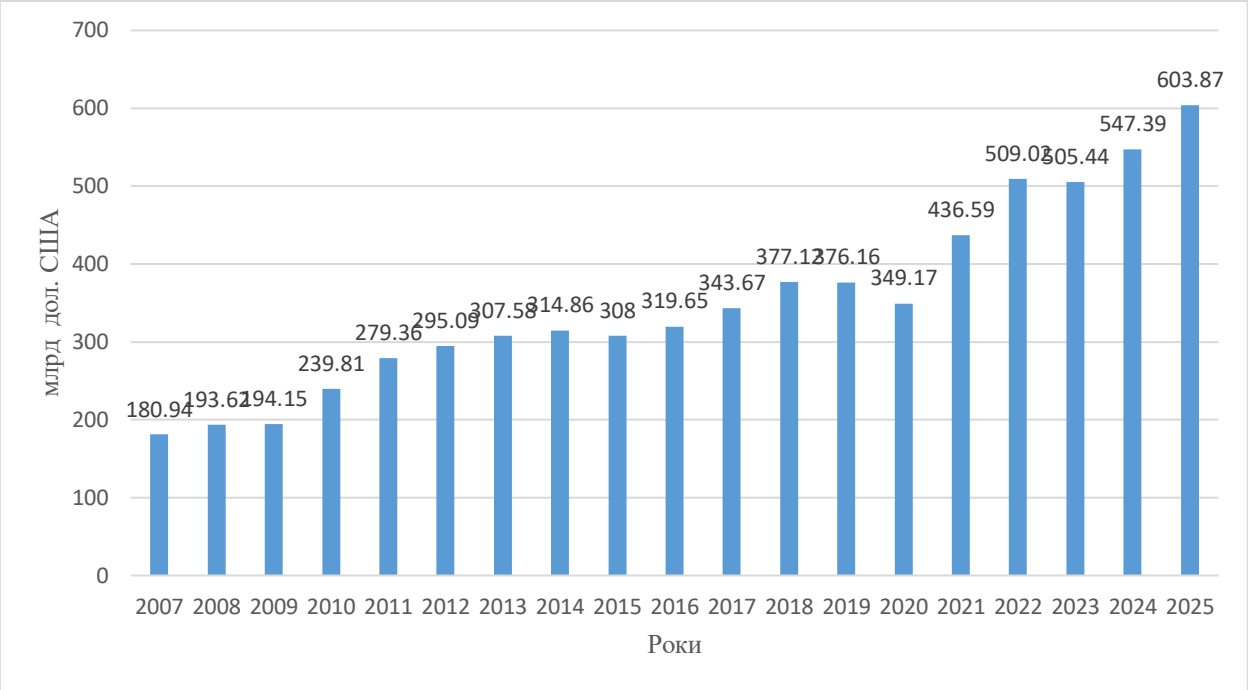

Рис. 2.1 Динаміка ВВП Сінгапуру у 2007-2025 рр., млрд дол. США

Джерело: складено автором за матеріалом [24,25,26]

Відповідно з представлених даних, ми бачимо, що протягом 2007–2025 рр. ВВП Сінгапуру загалом демонстрував стійку тенденцію до зростання. У 2007 р. ВВП становив 180,94 млрд дол. США, тоді як у 2025 р. показник зріс до 603,87 млрд дол. США, що свідчить про суттєве посилення економічного потенціалу країни та її позицій у світовій економіці. Найбільш динамічне зростання спостерігалося у період 2010–2018 рр., коли показник збільшився з 239,81 млрд дол. США до 377,12 млрд дол. США. У 2020 р. відбулося деяке скорочення до 349,17 млрд дол. США, це було пов’язано з негативним впливом глобальної економічної кризи та пандемічних процесів на світову економіку. Вже з 2021 року простежується відновлення позитивної динаміки, що відзначається максимальним показником ВВП Сінгапуру саме у 2025 році. Загалом наведена динаміка свідчить про високий рівень економічної стійкості та конкурентоспроможності Сінгапуру [24,25,26].

На рис. 2.2 представимо галузеву структуру ВВП Сінгапуру у 2025 році.

Рис. 2.1. Галузева структура ВВП Сінгапуру у 2025 році, %

Джерело: складено автором за матеріалом [27]

Аналізуючи галузеву структуру ВВП Сінгапуру можна стверджувати, що у сфері послуг створено понад 70%, тоді як близько 25% було створено у галузях виробництва товарів. Найбільшу частку у структурі валового внутрішнього продукту займає оптова торгівля (19,7%), що підтверджує важливу роль Сінгапуру як одного з провідних міжнародних торговельно-логістичних центрів світу. Значною також є частка комунальних послуг (19,5 %) та виробництва (18,5 %), що вказує на збереження вагомого значення промислового сектору та розвиненої інфраструктури в економіці держави [27].

Важливе місце у структурі ВВП посідають саме фінанси та страхування (14,0%), це зумовлено тим, що Сінгапур є одним з найбільших фінансових центрів Азії та світу. Частка сектору транспортування та зберігання становить 8,1 %, що пояснюється вигідним географічним положенням країни та високим рівнем розвитку транспортно-логістичної системи. Водночас сектор

інформації та комунікацій формує 6,3 % ВВП, відображаючи активний розвиток цифрової економіки та інноваційних технологій.

На рис. 2.3. представимо динаміку ВВП на душу населення Сінгапуру у 2007-2025 рр.

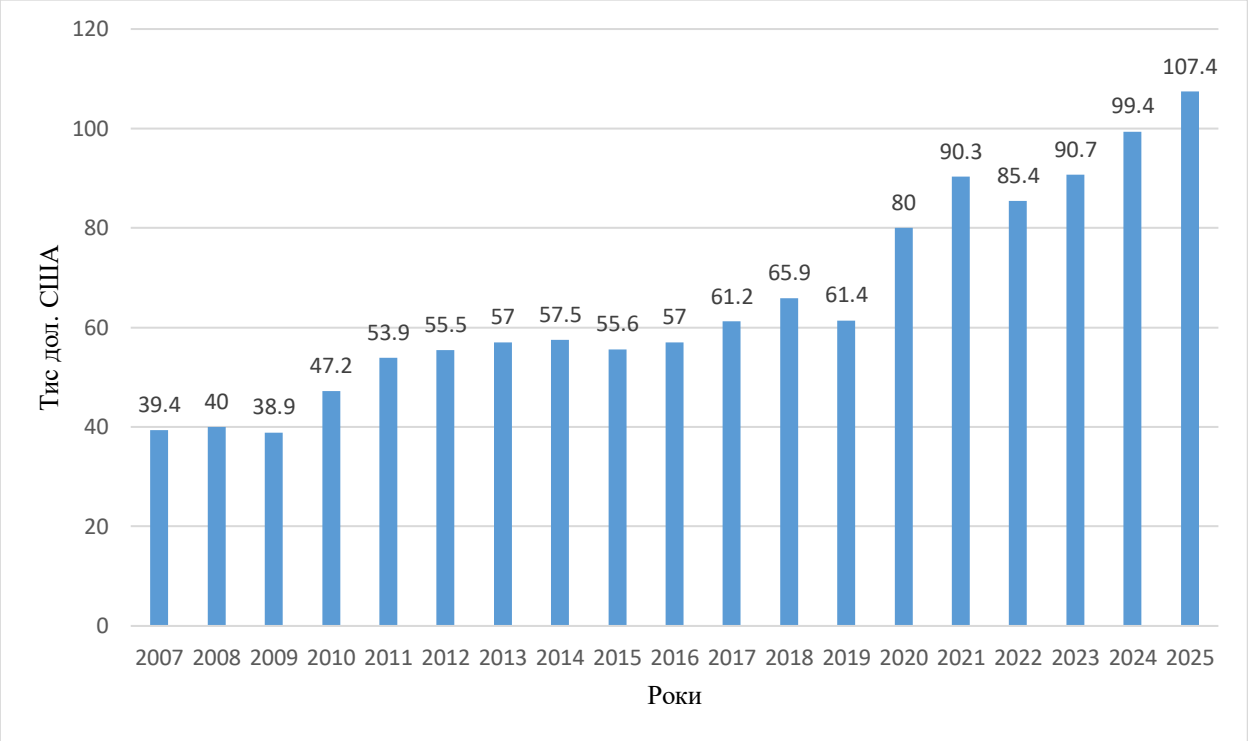

Рис. 2.3 Динаміку ВВП на душу населення Сінгапуру у 2007-2025 рр., тис дол. США

Джерело: складено автором за матеріалом [28,29]

Аналізуючи динаміку ВВП на душу населення Сінгапуру з 2007 по 2025 рік можна зазначити, що саме ми бачимо тенденцію до стабільного зростання економічного розвитку та добробуту населення країни. У 2007 р. показник становив 39,4 тис. дол. США, тоді як у 2025 р. він досяг вже рекордного значення за досліджуваний період - 107,4 тис. дол. США [28,29].

У 2009 р. спостерігалося незначне зниження показника до 38,9 тис. дол. США, що було зумовлено впливом світової фінансово-економічної кризи. Проте вже з 2010 р. економіка країни продемонструвала швидке відновлення, а ВВП на душу населення зріс до 47,2 тис. дол. США У наступні роки

простежувалася переважно позитивна динаміка, хоча в окремі періоди фіксувалися незначні коливання [28,29].

Особливо стрімке зростання відбулося після 2020 року, коли показник збільшився з 80 тис. дол. США до 107,4 тис. дол. США у 2025 р. Це свідчить про високий рівень економічної стійкості, ефективність державної економічної політики та значний інноваційний потенціал Сінгапуру. Високий рівень ВВП на душу населення Сінгапуру підтверджує, що країна належить до групи розвинених країн та конкурентоспроможних економік світу.

Для того щоб дослідити конкурентоспроможність Сінгапуру проаналізуємо на рис. 2.4 місце країни у Рейтингу конкурентоспроможності.

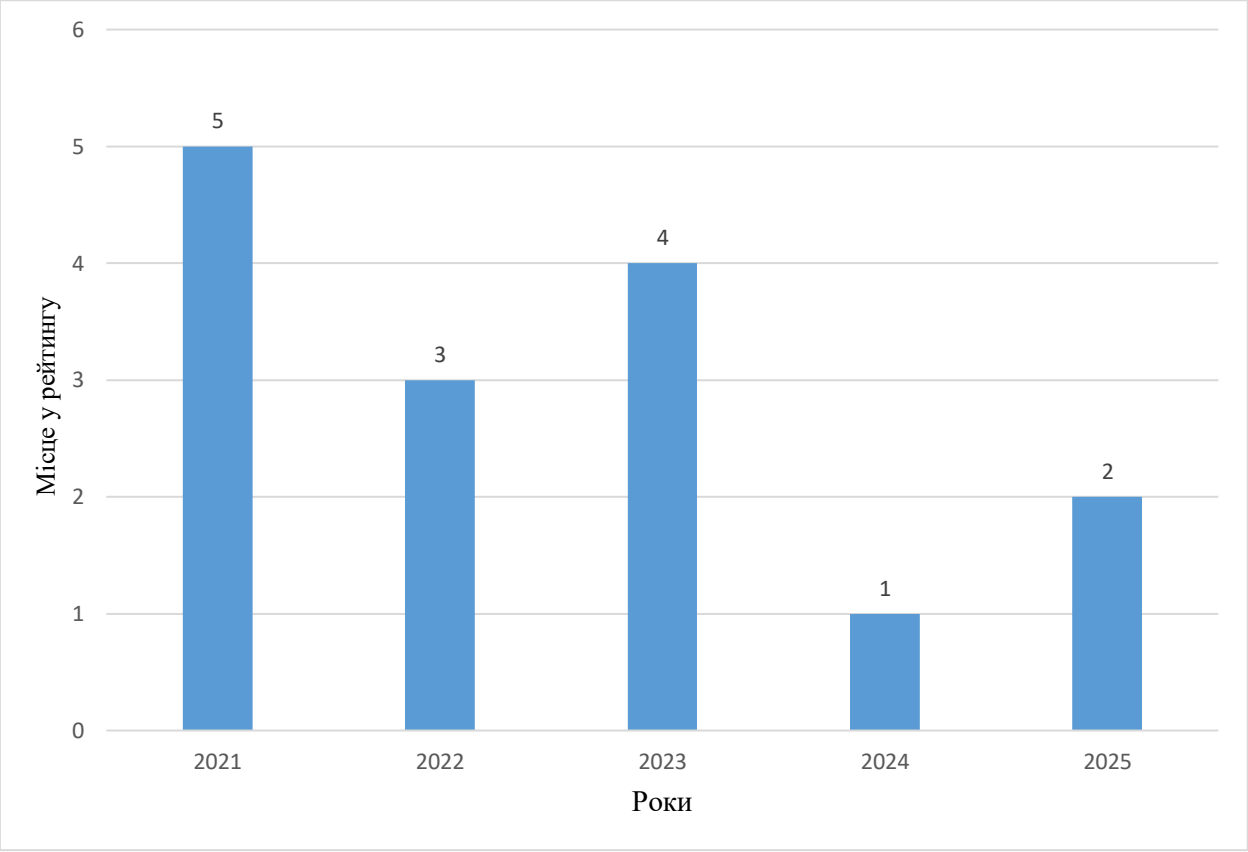

Рис. 2.4. Місце Сінгапуру у Рейтингу конкурентоспроможності у період з 2021-2025 рр.

Джерело: складено автором за матеріалом [30,31]

Аналізуючи позицію Сінгапуру у світовому Рейтингу конкурентоспроможності у період з 2021 року по 2025 рік можна

стверджувати про високий рівень розвитку національної економіки та її стійкі конкурентні переваги на міжнародному ринку. У 2021 р. країна посідала 5 місце у рейтингу, але вже у 2022 р. піднялася на 3 позицію, що відображає ефективність економічної політики та високий рівень адаптивності економіки до глобальних викликів [30,31].

У 2023 р. Сінгапур посів 4 місце, після чого у 2024 р. країна значно покращила свій результат і стала лідером серед 69-ти економік світу посівши 1 місце у рейтингу. Тим самим вона підтвердила статус одного з провідних світових економічних центрів. У 2025 році Сінгапур поступився першим місцем Швейцарії тим самим посівши 2-ге місце, однак це не вплинуло на його високу міжнародну позицію країни [30,31].

Місце Сінгапуру у рейтингу конкурентоспроможності зумовлено високим рівнем розвитку інфраструктури, інноваційного середовища, цифровізації економіки, ефективністю державного управління та сприятливим інвестиційним кліматом. Загалом стабільно високі позиції Сінгапуру у рейтингу конкурентоспроможності свідчать про його вагому роль у світовій економіці та значний потенціал подальшого економічного розвитку [30,31].

Важливим показником рівня економічного розвитку та міжнародної конкурентоспроможності країни є її здатність до створення й впровадження інновацій. В умовах цифровізації світової економіки саме інноваційний потенціал визначає можливості держави забезпечувати стійке економічне зростання, підвищувати продуктивність та зміцнювати позиції на світовому ринку.

Виходячи з цього доцільним є аналіз місця Сінгапуру у світовому Індексі інновацій на рис. 2.5.

Глобальний індекс інновацій 2025 року оцінює інноваційну ефективність країн, де Сінгапур посів 5-те місце і було визначено його п'ятою найінноваційнішою країною у світі. Протягом трьох років Сінгапур входить до п’ятірки лідерів. Вже другий рік, коли Сінгапур досяг найбільшої кількості

найвищих показників, посівши перше місце у 10 з 78 показників. Серед показників, за якими Сінгапур посів перше місце, були ефективність уряду, чистий приплив прямих іноземних інвестицій, високотехнологічне виробництво та експорт культурних і креативних послуг [34].

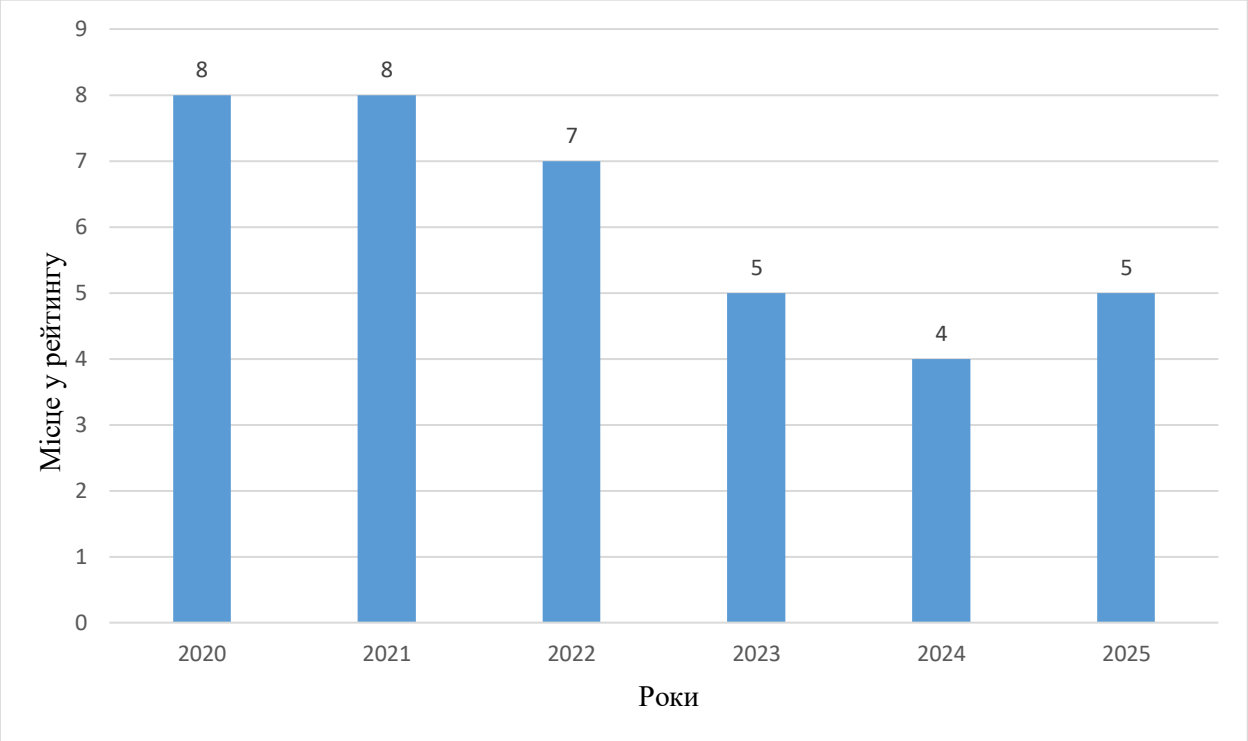

Рис. 2.5. Місце Сінгапуру у світовому Індексі інновацій у період з 2020-2025 рр.

Джерело: складено автором за матеріалом [32,33]

Сприятливий для бізнесу правовий режим інтелектуальної власності в Сінгапурі допоміг зміцнити довіру провідних світових компаній, таких як Procter and Gamble, Continental та Mead Johnson. Світові компанії обрали Сінгапур як місце призначення для інвестицій у бізнес, дослідження та розробки, посилаючись на сильний захист прав інтелектуальної власності в країні [34].

Сінгапур характеризується високим рівнем ВВП та ВНП на душу населення, міжнародною конкурентоспроможністю та інноваційною активністю, що забезпечує країні провідні позиції у світовій економіці.

Стабільне зростання макроекономічних показників, розвинена інноваційна система та сприятливе бізнес-середовище формують основу для активного розвитку зовнішньої торгівлі країни. Отже, логічним є перехід до аналізу динаміки розвитку зовнішньоторговельних відносин.

2.2. Динаміка розвитку зовнішньоторговельних відносин Сінгапуру

Для Сінгапуру зовнішня торгівля має особливо важливе значення, адже країна є однією з найбільш відкритих економік світу та виконує функції міжнародного торговельного, фінансового й логістичного центру. Завдяки вигідному географічному положенню, розвиненій інфраструктурі та активній зовнішньоекономічній політиці Сінгапур займає провідні позиції у системі міжнародної торгівлі. У зв'язку з цим логічним є дослідження динаміки розвитку зовнішньоторговельних відносин Сінгапур та аналіз основних тенденцій їх функціонування в сучасних умовах.

Як країна з невеликим внутрішнім ринком, що залежить від імпорту продуктів харчування, енергії та промислової сировини, Сінгапур надає найвищого пріоритету багатосторонній торговельній системі, яка втілена Світовою організацією торгівлі (СОТ). Як член СОТ, Сінгапур вважає, що міжнародна організація може забезпечити стабільну основу для розробки надійних багатосторонніх правил, які гарантують вільний потік товарів і послуг з мінімальними перешкодами. Головною метою торговельної політики Сінгапуру є захист його торговельних інтересів шляхом забезпечення вільного та відкритого міжнародного торговельного середовища [35].

Сінгапур має відкриту економіку, рушійною силою якої є торгівля товарами та послугами. Протягом багатьох років Сінгапур створив розгалужену мережу торговельних партнерів, що підтверджується 29-ма укладеними угодами про вільну торгівлю (УВТ) [36].

Завдяки УВТ сінгапурські експортери та інвестори можуть користуватися безліччю переваг, такі як тарифні поступки, пільговий доступ до певних секторів, швидший вихід на ринки та захист інтелектуальної власності [36].

За офіційними даними Сінгапур у 2025 році посів 13 місце серед всіх країн з експорту товарів у світі показник склав 566 млрд дол. США. Серед країн імпортерів у 2025 році Сінгапур посів 17 позицію обсяг імпорту склав 504 млрд дол. США [39].

На рис. 2.6 представимо динаміку обсягу зовнішньої торгівлі товарами Сінгапуру у 2016-2025 рр.

Аналізуючи дані таблиці можна зазначити, що протягом періоду 2016-2025 рр. Сінгапур стабільно утримував профіцит торговельного балансу. Протягом усього періоду експорт товарів перевищує імпорт. У 2016 році експорт товарів Сінгапуру склав 330 млрд дол. США. У період з 2016-2018 рр. спостерігається класичний висхідний тренд, експорт з 330 млрд дол. США зріс до 412 млрд дол. США. Теж саме простежується і з імпортом товарів Сінгапуру у цей період з 2016-2018 рр., зростання з 283 млрд дол. США до 371 млрд дол. США.

Наприкінці 2019 та 2020 року обсяг експорту та імпорту товарів Сінгапуру зменшився до 374 млрд дол. США та 329 млрд дол. США, причиною зниження слугувала світова пандемія, яка значно вплинула на динаміку світової торгівлі. Ситуація змінилась вже у 2021 році і мала позитивну динаміку до зростання експорту товарів Сінгапуру з обсягом 458 млрд дол. США. Щодо імпорту товарів Сінгапуру у 2021 році відзначається стрімке зростання, показник дорівнював 407 млрд дол. США. У 2022-2025 році прослідковується зростання обсягів експорту та імпорту з деякими коливаннями у 2023 році.

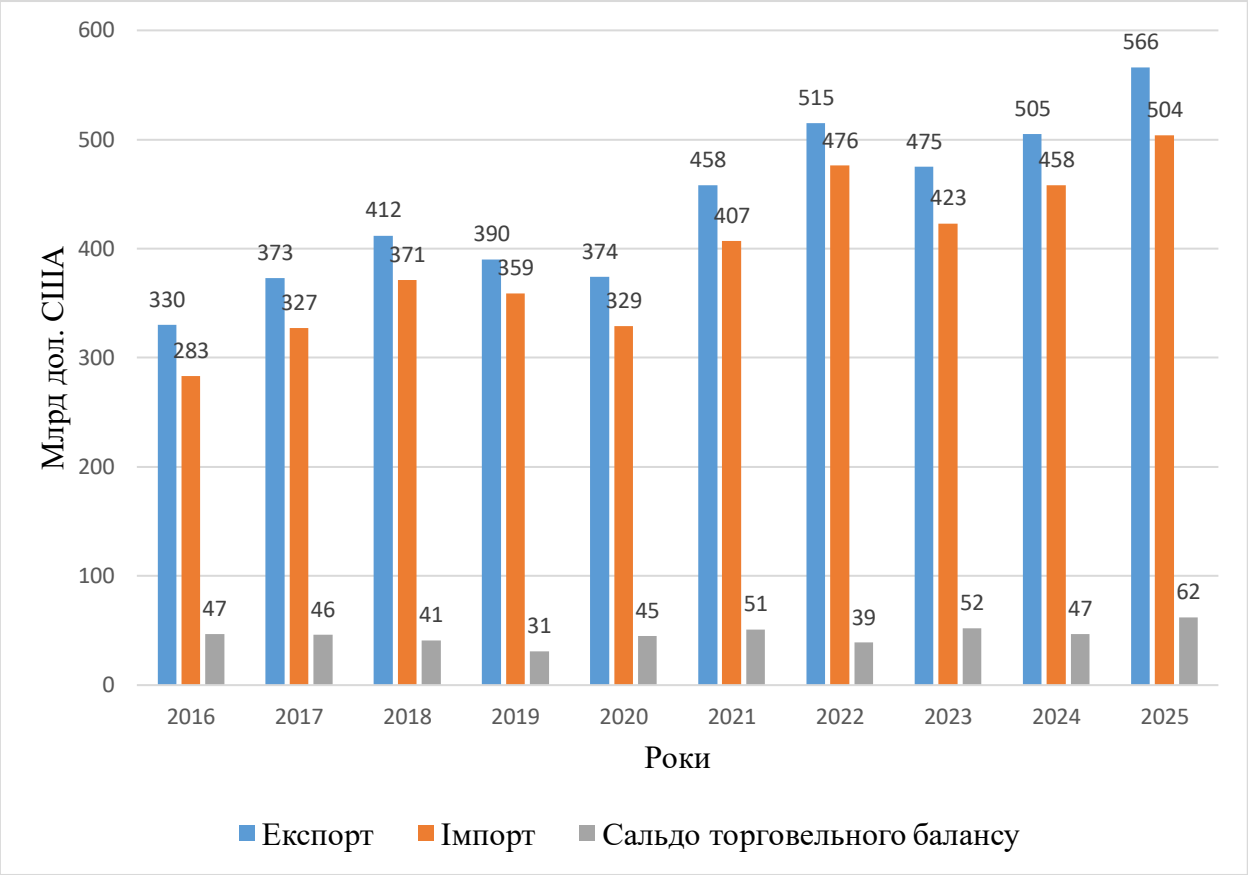

Рис. 2.6. Динаміка обсягу зовнішньої торгівлі товарами Сінгапуру у 2016-2025 рр., млрд дол. США

Джерело: складено автором за матеріалом [39]

У таблиці 2.1 та на рис. 2.7 представимо географічну структуру експорту товарів Сінгапуру у 2016-2025 рр.

Географічна структура експорту товарів Сінгапуру у 2016-2025 роках свідчить про домінування азійських торговельних партнерів, насамперед це Китай та Гонконг. Водночас помітно зростає роль США та Малайзії у структурі експорту країни.

Провідне місце серед торговельних партнерів Сінгапуру, як вже зазначалось займає Китай, його обсяг експорту з Сінгапуру збільшився з 43 млрд дол. США у 2016 році до максимального значення 71 млрд дол. США у 2024 році. Це свідчить про посилення економічної взаємодії між країнами та зростання попиту Китаю на сінгапурські товари.

Таблиця 2.1

Географічна структура експорту товарів Сінгапуру у 2016-2025 рр.

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Гонконг	42	46	49	44	46	60	58	50	55	63
Китай	43	54	50	52	51	68	64	66	71	62
Малайзія	35	40	45	41	33	42	52	44	52	56
США	23	24	32	34	40	39	45	45	44	55
Тайбей	15	17	17	16	18	23	25	21	24	49
Індонезія	26	28	33	27	21	29	37	35	40	39
Таїланд	13	15	46	15	14	16	17	19	22	27
Південна Корея	15	17	16	15	17	20	21	21	21	23
В'єтнам	11	12	12	13	12	16	17	17	17	21
Індія	9,8	11	12	11	9,2	13	14	14	15	19

Джерело: складено автором за матеріалом [39]

Найбільшими торговельними партнерами Сінгапуру у 2025 р. є Гонконг та Китай, частки яких становлять відповідно 11,1% та 11,0%. Високі показники пояснюються значними обсягами реекспорту, розвиненими фінансовими та логістичними зв’язками. Важливими партнерами Сінгапуру є США з часткою 9,7% та Малайзія - 8,9%. Значна частка США свідчить про активні торговельно-економічні відносини між країнами, тоді як роль Малайзії обумовлена географічною близькістю та тісною виробничою кооперацією [39,40].

Помітне місце у структурі експорту займає Тайбей (8,7%), який є важливим партнером у сфері високотехнологічної продукції та електроніки.

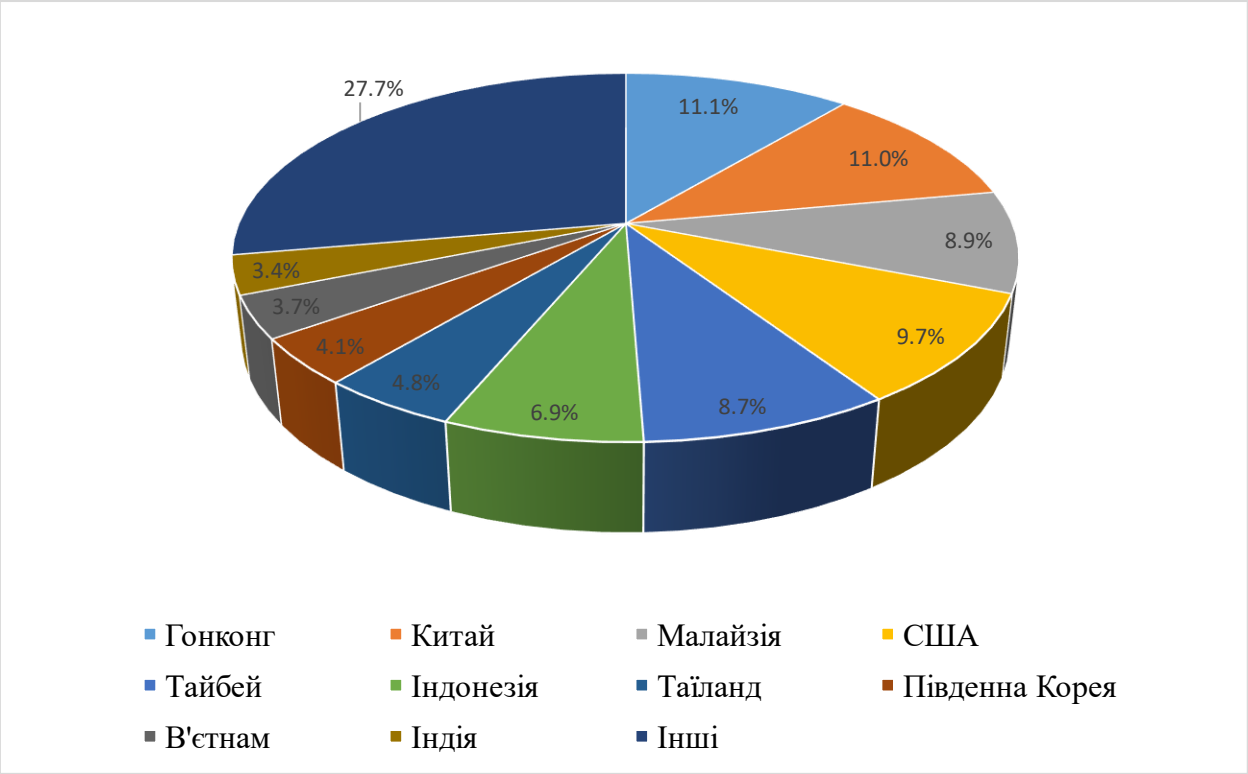

Рис. 2.7. Часка країн-партнерів з експорту товарів Сінгапуру у 2025 році, %

Джерело: складено автором за матеріалом [39,40]

Представимо на рис. 2.8 товарну структуру експорту Сінгапуру у 2025 р. Експортна економіка Сінгапуру складається переважно з високоякісних технологій, передового виробництва та продуктів переробки нафти. Завдяки високому світовому попиту на штучний інтелект та напівпровідники. Близько 70% загального експорту припадає на машини та транспортне обладнання, далі йдуть хімікати та перероблене паливо [40].

У товарній структурі експорту товарів з Сінгапуру у 2025 році переважали електронні інтегральні схеми та їх частини (135 млрд дол. США), нафтові олії та олії, отримані з бітумінозних мінералів (52 млрд дол. США), машини для автоматичної обробки даних та їх агрегати (38 млрд дол. США), товари, не зазначені в іншому місці (31 млрд дол. США), машини та апарати, що використовуються виключно для виробництва напівпровідників (28 млрд дол. США) тощо [39,40].

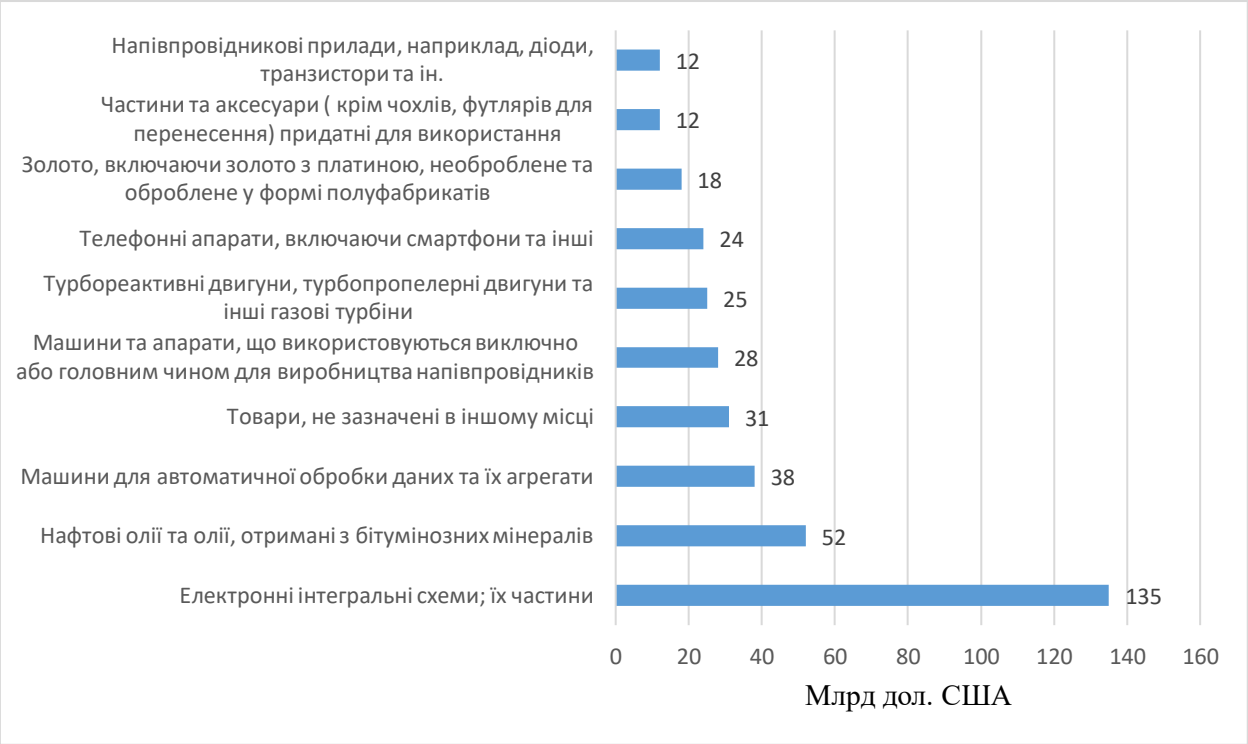

Рис. 2.8 Товарна структура експорту Сінгапуру у 2025 р., млрд дол. США

Джерело: складено автором за матеріалом [39,40]

Розглянемо на рис. 2.9 географічну структуру торговельних партнерів Сінгапуру з імпорту товарів у 2025 р.

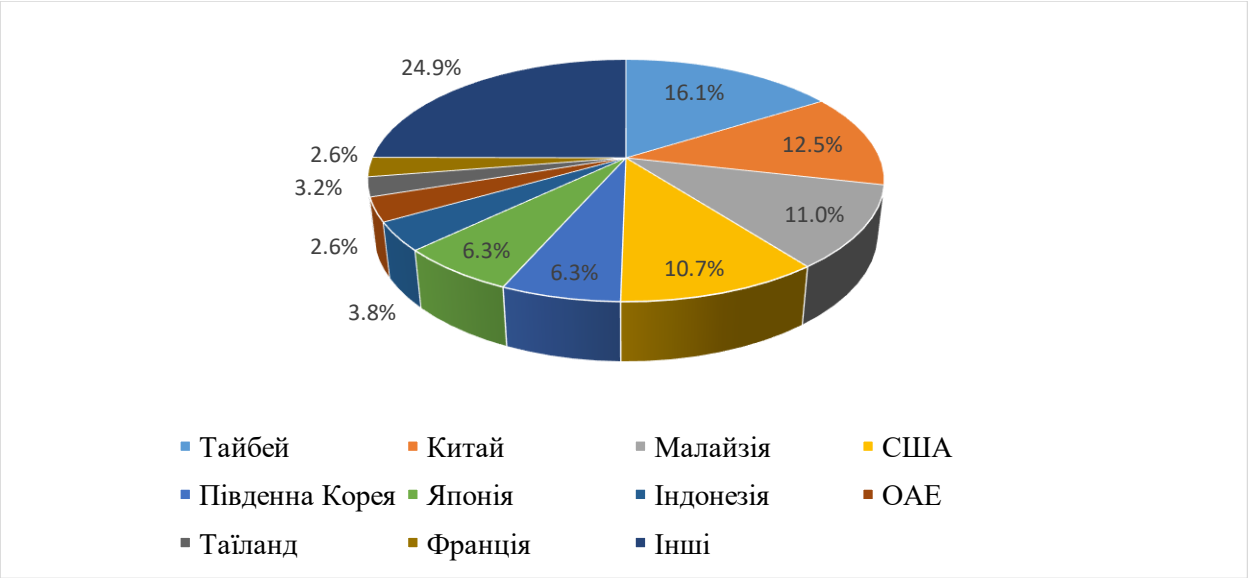

Рис. 2.9. Географічна структура торговельних партнерів Сінгапуру з імпорту товарів у 2025 р., %

Джерело: складено автором за матеріалом [39]

Географічна структура імпорту товарів Сінгапуру характеризується значною орієнтацією на країни Азійсько-Тихоокеанського регіону, які є основними постачальниками сировини, проміжної продукції, електроніки та енергоносіїв. Провідне місце серед торговельних партнерів Сінгапуру в імпорті займає Тайбей (16,1%), Китай (12,5%). Важливими постачальниками товарів також є Малайзія (11%), США (10,7%), Південна Корея (6,3%), Японія (6,3%) [39]. Ці країни постачають високотехнологічну продукцію, електроніку, обладнання, транспортні засоби та хімічну продукцію [39].

На рис. 2.10 представимо географічну структуру імпорту товарів Сінгапуру у 2025 році.

Рис. 2.10. Товарна структура імпорту Сінгапуру у 2025 р., млрд дол. США

Джерело: складено автором за матеріалом [39,40]

Товарна структура імпорту товарів Сінгапуру у 2025 році складалась з наступних товарів: електронні інтегральні схеми та їх частини (114 млрд дол. США), нафтові олії та олії, отримані з бітумінозних речовин (крім сирої) (45 млрд дол. США), турбореактивні двигуни, турбопропелери та інші газові турбіни (32 млрд дол. США), нафтові олії та олії, отримані з бітумінозних мінералів (сирої) (26 млрд дол. США), машини для автоматичної обробки даних та їх агрегати (24 млрд дол. США) та ін. [39].

Сінгапур відрізняється активною торгівлею товарами, але значне місце також у структурі зовнішньої торгівлі займає торгівля послугами. Високий рівень розвитку фінансового сектору, транспорту, логістики та інформаційних технологій сприяє формуванню потужного ринку послуг. Тому важливим є аналіз структури торгівлі послугами Сінгапуру.

На рис. 2.11 представимо динаміку зовнішньої торгівлі послугами Сінгапуру у 2015-2024 рр.

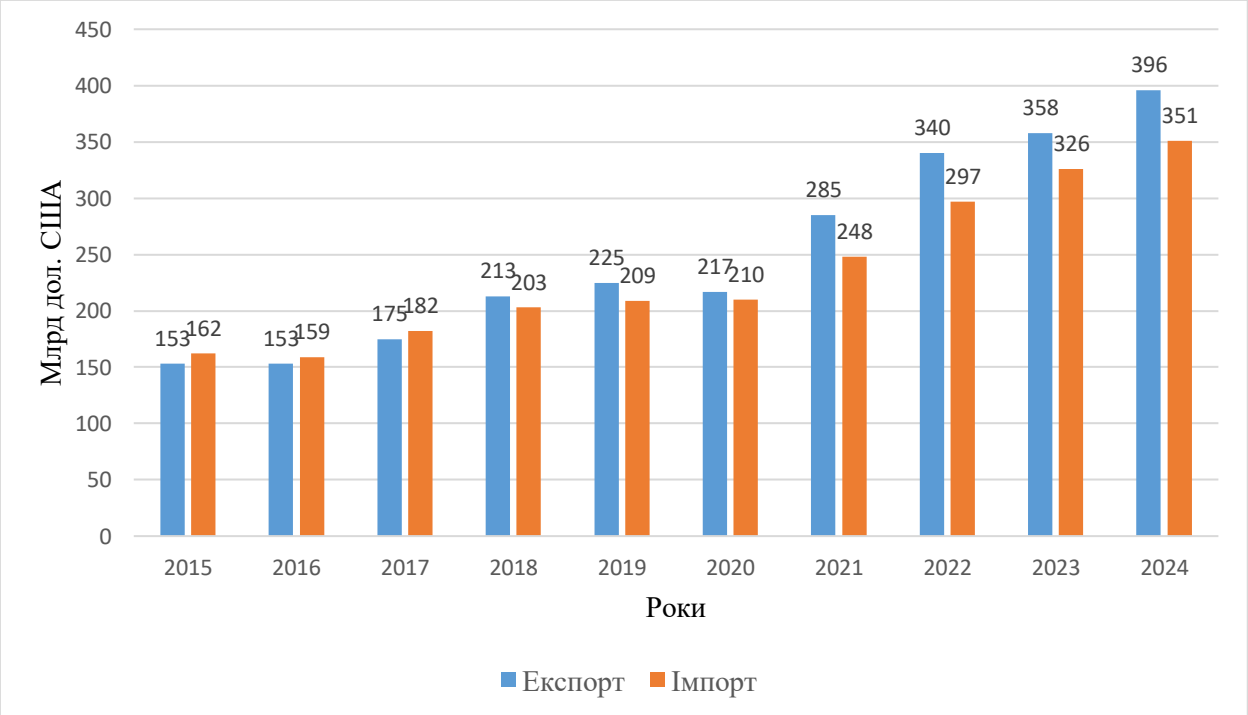

Рис. 2.11 Динаміка зовнішньої торгівлі послугами Сінгапуру у 2015-2024 рр., млрд дол. США

Джерело: складено автором за матеріалом [41]

Зовнішня торгівля послугами Сінгапуру відрізняється стабільним динамічним розвитком. Протягом досліджуваного періоду з 2015 по 2024 рік обсяг експорту та імпорту послуг збільшувався зі 153 млрд дол. США у 2015 р. до 396 млн дол. США. Щодо імпорту то також слід зазначити, що у 2015 р. обсяг дорівнював 162 млрд дол. США, але вже у 2024 р. склав 351 млрд дол. США. Коливання обсягу експорту та імпорту послуг Сінгапуру спостерігається у 2020 році у зв'язку з світовою пандемією COVID 19, що спричинила закриття кордонів між країнами світу. У 2024 році обсяг експорту послуг дорівнювався 396 млрд дол. США, імпорт відповідно 351 млрд .дол. США. Обсяг імпорту послуг Сінгапуру протягом 2015-2017 рр. перевищував експорт послуг, але вже у 2018 році Сінгапур експортував послуги більше ніж імпортував і така тенденція спостерігається протягом досліджуваного періоду.

На рис. 2.12 представимо частку країн у географічній структурі експорту послуг Сінгапуру у 2024 р.

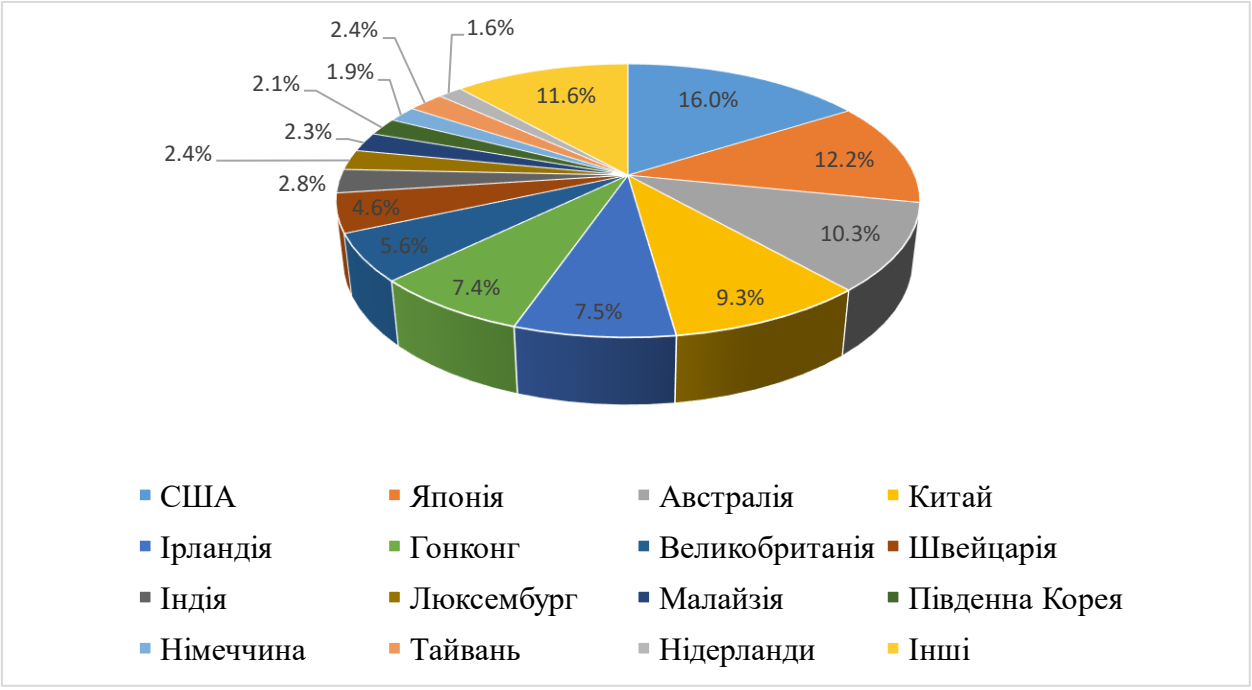

Рис. 2.13. Частка країн у географічній структурі експорту послуг Сінгапуру у 2024 р., %

Джерело: складено автором за матеріалом [41,43]

У 2024 році географічна структура експорту послуг Сінгапуру характеризувалася тим, що держави Азійсько-Тихоокеанського регіону, а також США та країни Європи залишалися основними партнерами з експорту послуг.

Провідне місце у структурі експорту послуг займали США - 16%, Японія – 12,2%, Австралія – 10,3%, Китай – 9,3%, Ірландія – 7,5%, Гонконг – 7,4%, Великобританія – 5,6% та ін. Це пов'язано з активним розвитком фінансових, транспортних, логістичних та ділових послуг [41,43].

Значна частка експорту послуг припадала на США, які є одним із ключових партнерів Сінгапуру у сфері фінансів, інформаційних технологій, страхування та професійних послуг. У 2024 році географічна структура експорту послуг Сінгапуру відображала його роль як глобального фінансово-логістичного хабу, орієнтованого переважно на країни Азії та розвинені економіки світу [42].

На рис. 2.14 представимо частку країн у географічній структурі імпорту послуг Сінгапуру у 2024 році.

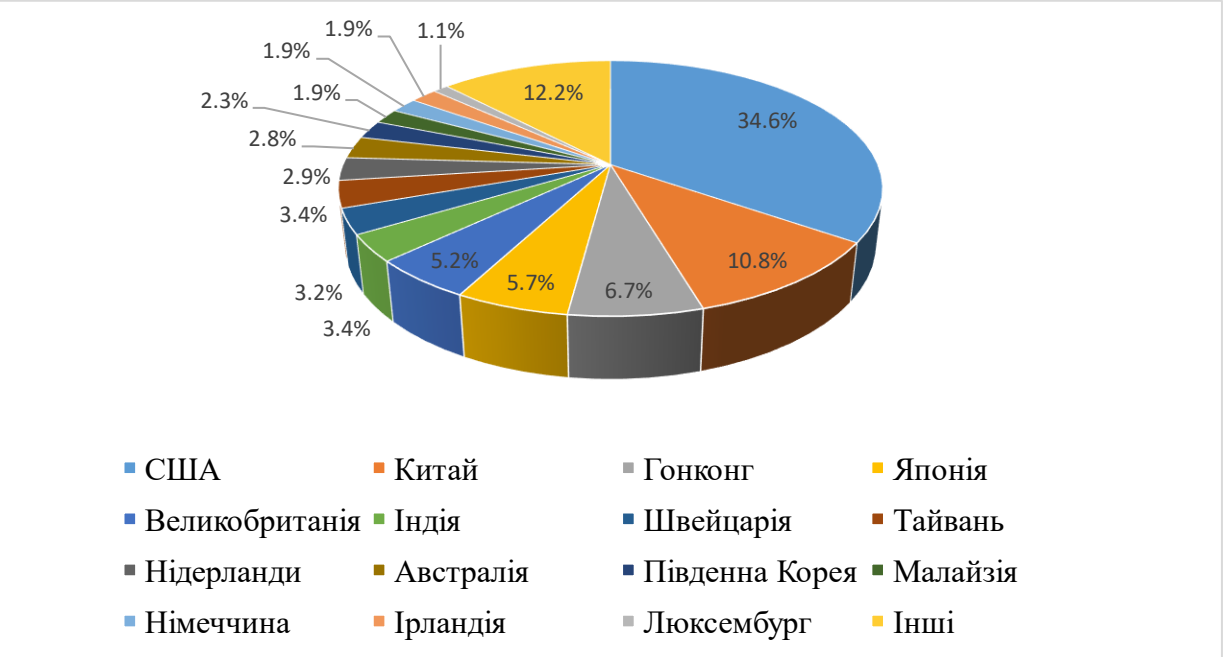

Рис. 2.14. Частка країн у географічній структурі імпорту послуг Сінгапуру у 2024 році, %

Джерело: складено автором за матеріалом [43]

У географічній структурі країн – партнерів імпорту послуг Сінгапуру перше місце посідають США, частка яких становить 34,6%. Це свідчить про важливу роль американських фінансових, інформаційних, консалтингових та технологічних послуг для економіки Сінгапуру [43].

Друге місце займає Китай із часткою 10,8%, що пояснюється активним розвитком торговельно-економічних відносин між країнами та зростанням обсягів ділових, транспортних і фінансових послуг. Значну роль також відіграє Гонконг (6,7%), який є одним із найбільших фінансових центрів Азії. Серед інших важливих партнерів у сфері імпорту послуг варто виділити Японію (5,7%) та Великобританію (5,2%). Ці країни є провідними постачальниками фінансових, страхових, банківських і професійних послуг [43].

Помітне місце у структурі імпорту послуг займають Індія (3,4%), Швейцарія (3,2%), Тайвань (3,4%), Нідерланди (2,9%), Австралія (2,8%) та Південна Корея (2,3%). Частка Малайзії, Німеччини та Ірландії становить по 1,9%, а Люксембург -1,1%. Частка інших країн дорівнює 12,2%, що свідчить про достатньо диверсифіковану структуру імпорту послуг Сінгапуру.

Розглянемо товарну структуру експорту послуг Сінгапуру у 2024 році на рис. 2.15.

Аналізуючи структуру експорту послуг Сінгапуру можна стверджувати про високий рівень розвитку транспортного, фінансового та ділового секторів економіки країни. Найбільша частка експорту послуг Сінгапуру належить транспортним послугам (34,6%), саме це обумовлено вигідним географічним положенням країни та його роллю як одного з найбільших міжнародних транспортно-логістичний центрів [43].

Значна частка припадає на інші бізнес послуги (29%), фінансові (12,7%), телекомунікаційні, комп’ютерні та інформаційні послуги (7,8%), про що свідчить цифровізація економіки та розвиток інформаційних технологій [43].

Рис. 2.15. Товарна структура експорту послуг Сінгапуру у 2024 році, %

Джерело: складено автором за матеріалом [43]

Логічно тепер розглянути товарну структуру імпорту послуг Сінгапуру у 2024 році на рис. 2.16.

Структура імпорту послуг Сінгапур характеризується переважанням ділових і транспортних послуг. Найбільша частка припадає на інші ділові послуги (33,5%) і це свідчить про активний розвиток консалтингової, професійної та управлінської діяльності. Транспортні послугу складають 31,5%, телекомунікаційні, комп’ютерні та інформаційні послуги - 11,2%, послуги пов’язані з подорожами – 8,8%, плата за використання інтелектуальною власністю – 5,4%, фінансові послуги – 4,5% та ін. [43].

Структура імпорту послуг Сінгапуру свідчить про високий рівень розвитку сфери бізнесу, транспорту та цифрових технологій.

Рис. 2.16. Товарна структура імпорту послуг Сінгапуру у 2024 році, %

Джерело: складено автором за матеріалом [43]

Динаміка розвитку зовнішньоторговельних відносин Сінгапуру свідчить про стабільне зміцнення позицій країни у світовій економіці. Завдяки вигідному географічному положенню, високому рівню розвитку транспортно-логістичної інфраструктури та відкритості економіки Сінгапур залишається одним із провідних центрів міжнародної торгівлі.

2.3. Перспективні напрями розвитку зовнішньої торгівлі Сінгапуру

Сінгапур є однією з найбільш відкритих економік світу та одним із провідних міжнародних торговельно-фінансових центрів, що забезпечує країні важливе місце у світовій економіці.

Подальший розвиток зовнішньої торгівлі Сінгапуру значною мірою залежить від адаптації до сучасних глобальних викликів, зокрема цифровізації економіки, розвитку інноваційних технологій, змін у міжнародних логістичних ланцюгах та посилення конкуренції на світових ринках. Важливого значення набувають також процеси регіональної економічної інтеграції, розвиток торгівлі послугами та впровадження принципів сталого розвитку.

Сінгапур є одним з найпривабливіших держав Азії, що характеризується розвиненою правовою системою та бізнес-середовищем. Чисельність населення Сінгапуру складає 6,11 млн осіб, не зважаючи на невелику чисельність виділяється високою купівельною спроможністю, прозорим ринком, зручними логістичними та фінансовими послугами [44,45].

Центральним органом державного управління Сінгапуру, який займається питаннями формування та реалізації економічної, торговельної та промислової політики є Міністерство торгівлі та промисловості Сінгапуру. Головною метою Міністерства торгівлі та промисловості Сінгапуру є забезпечення сталого економічного розвитку, підвищення конкурентоспроможності економіки та зміцнення позицій Сінгапуру у світовій торгівлі [46].

Міністерство торгівлі та промисловості Сінгапуру (MTI) працює над поглибленням, диверсифікацією та захистом торговельних та економічних інтересів Сінгапуру в усьому світі через розгалужену мережу угод про вільну торгівлю, угод про цифрову економіку, угод про зелену економіку [46].

MTI активно співпрацює з міжнародними організаціями та торговельними партнерами Сінгапуру для розширення зовнішньоекономічних зв’язків країни. Важливу роль у діяльності міністерства відіграє розвиток цифрової економіки, високотехнологічних галузей та сфери послуг [46].

Особливістю зовнішньоторговельної державної політики Сінгапуру є мережа Угод про вільну торгівлю Сінгапуру. Кількість УВТ Сінгапуру складає

29 ратифікованих угод і це без перебільшення є головною економічною супер силою країни. Оскільки внутрішній ринок Сінгапуру не є великим, а власних природних ресурсів немає, країна вирішила та побудувала одну з найрозгалуженіших та найпрогресивніших мереж торговельних договорів у світі [36].

Розглянемо найважливіші Угоди про вільну торгівлю Сінгапуру більш детально. Угода про вільну торгівлю між ЄС та Сінгапуром (EUSFTA) зобов’язує активізувати взаємодію ЄС з країнами Південно-Східної Азії.

EUSFTA – це перша угода про вільну торгівлю між ЄС та державою-членом АСЕАН. Вона була підписана 19 жовтня 2018 року та набула чинності 21 листопада 2019 року [47].

EUSFTA – це комплексна угода про вільну торгівлю, яка скасовує всі тарифи з обох сторін і містить розділи про інтелектуальну власність, лібералізацію доступу до ринку послуг та інвестицій, державні закупівлі, конкуренцію, скорочення санітарних та фітосанітарних заходів та нетарифних бар'єрів, зокрема щодо виробництва відновлюваної енергії. EUSFTA також містить спеціальний розділ про торгівлю та сталий розвиток, який включає тверді зобов'язання щодо сталого розвитку та трудових питань, включаючи захист трудових прав та навколишнього середовища [47].

Ключовими особливостями Угоди про вільну торгівлю ЄС та Сінгапуру визначено:

- Скасування тарифів. Митні збори як на товари ЄС, так і на товари Сінгапуру були скасовані. Ключові товари, що походять із Сінгапуру (вироблені або перероблені), можуть імпортуватися до ЄС без тарифів.

- Розширений доступ до ринку послуг у різних секторах, таких як бізнес, телекомунікації, комп'ютерні послуги, екологічні послуги, транспортні послуги та виробничі послуги.

- Зменшення нетарифних бар'єрів. Зниження експлуатаційних витрат завдяки скороченню дублювання процедур тестування та сертифікації в ключових секторах, таких як електроніка, деталі для автомобілів та транспортні засоби, фармацевтика та виробництво відновлюваної енергії.

- Можливості державних закупівель. Можливості участі в державних тендерах, зокрема у сфері транспорту, комп'ютерних послуг та послуг ландшафтної архітектури тощо [47].

Другою важливою УВТ для Сінгапуру є Угода про регіональне комплексне економічне партнерство («RCEP»). Угода про регіональне комплексне економічне партнерство («RCEP») – це угода про вільну торгівлю між 15 країнами: Брунеєм-Даруссаламом, Камбоджею, Індонезією, Лаосом, Малайзією, М'янмою, Філіппінами, Сінгапуром, Таїландом, В'єтнамом, Австралією, Китаєм, Японією, Республікою Корея та Новою Зеландією [47].

Це найбільша у світі угода про вільну торгівлю, яка охоплює близько 30% світового ВВП та приблизно третину населення світу.

Переговори щодо RCEP були офіційно розпочаті на саміті АСЕАН 2012 року в Камбоджі, а Угода була підписана 15 листопада 2020 року. Набула чинності 1 січня 2022 року для десяти країн-учасниць, а саме: Австралія, Бруней-Даруссалам, Камбоджа, Китай, Японія, Лаос, Нова Зеландія, Сінгапур, Таїланд та В'єтнам. В наступному році приєднались до Угоди Вона також Південна Корея, М'янма та Малайзія [48,49].

Набрана чинності Угода про регіональне комплексне економічне партнерство (RCEP) посилює торговельні та ділові зв'язки між Сінгапуром та сторонами RCEP. Велика кількість сінгапурських підприємств під час інформаційно-просвітницьких заходів висловили своє бажання вивчити можливість використання Угоди про RCEP після її набрання чинності.

Угода надає привілеї для інвесторів, які працюють в АСЕАН, Китаї та ін. регіонах, уніфіковані правила зовнішньої торгівлі, зниження торговельних бар’єрів тощо [48,49].

Для розвитку зовнішньоторговельних відносин Сінгапуру важливого значення набуває Всеосяжна та прогресивна Угода про Транстихоокеанське партнерство (CPTPP). Ця Угода є важливою багатосторонньою угодою про вільну торгівлю між 12-ма економіками світу: Австралією, Брунеєм-Даруссаламом, Канадою, Чилі, Японією, Малайзією, Мексикою, Новою Зеландією, Перу, Сінгапуром, Великою Британією та В'єтнамом [50].

CPTPP була укладена 23 січня 2018 року в Токіо та підписана 8 березня 2018 року в Сантьяго, Чилі. Сінгапур ратифікував CPTPP 19 липня 2018 року, ставши третьою країною, яка зробила це після Мексики та Японії [50].

CPTPP – це важлива угода, яка доповнить існуючу мережу двосторонніх угод про вільну торгівлю Сінгапуру. Вона зміцнить торгівлю між країнами Азіатсько-Тихоокеанського регіону, що призведе до більш безперебійного потоку товарів, послуг та інвестицій [50].

У підрозділі 2.2 було представлено та проаналізовано динаміку зовнішньої торгівлі товарами Сінгапуру у 2016-2025 рр. За допомогою тренд аналізу побудуємо прогноз зовнішньої торгівлі товарами Сінгапуру у 2026-2027 рр. (рис. 2.17)

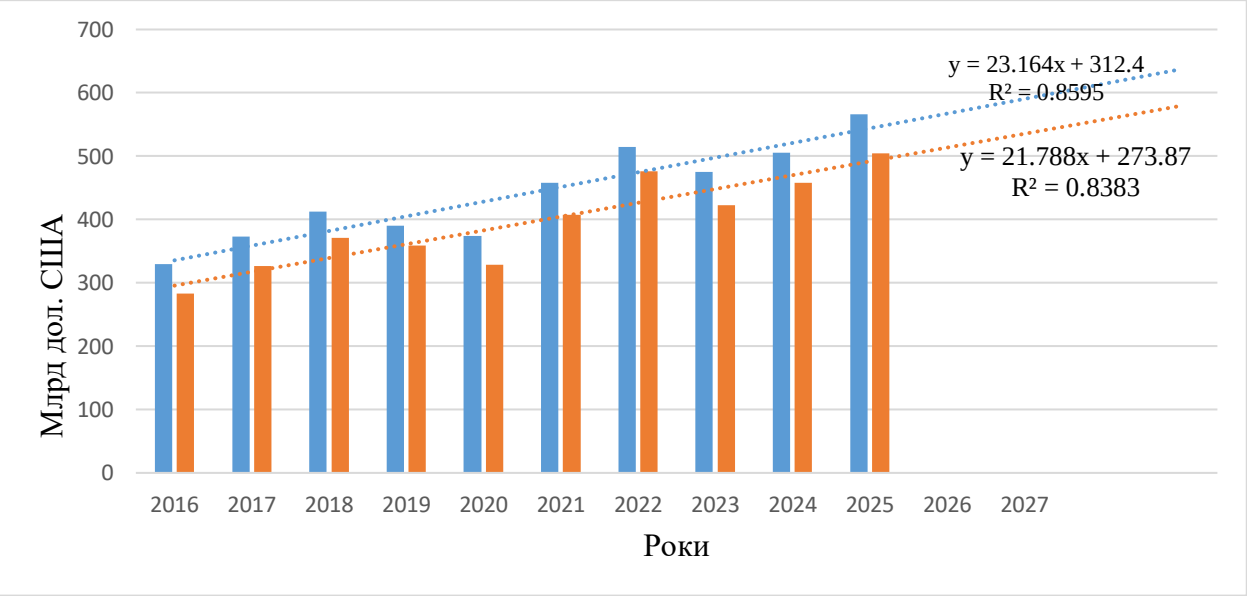

Рис. 2.17. Прогноз динаміки зовнішньої торгівлі Сінгапуру у 2019-2027 рр., млрд дол. США

Джерело: складено та побудовано автором за матеріалом [39]

За наведеною динамікою показників зовнішньої торгівлі товарами Сінгапуру прогнозується, що до 2027 року експорт та імпорт товарів Сінгапуру збільшиться, коефіцієнт апроксимації моделей дорівнює 85% та 83%.

Сінгапур першим у світі активно розпочав укладати Угоди про цифрову економіку (DEA). Угоди укладено зокрема з Великобританією, Південною Кореєю, Чилі, Новою Зеландією. Угоди про цифрову економіку (DEA) мають на меті забезпечити набір правил та контрольних показників з питань, що стосуються цифрової економіки, сприяти цифровій торгівлі та зв'язку, а також полегшити взаємодію шляхом узгодження стандартів та рамок. Комісія з питань конкуренції та захисту прав споживачів Сінгапуру активно бере участь у переговорах DEA, щоб забезпечити належне врахування питань правозастосування конкурентного законодавства на цифрових ринках.

Угоди про цифрову економіку (DEA) допомагають Сінгапуру орієнтуватися в нових торговельних реаліях, спричинених цифровізацією, та розкривати переваги цифрової економіки для підприємств та людей. Вони спрямовані на встановлення та формування міжнародних правил і орієнтирів, сприяння цифровій торгівлі та зв'язку, а також сприяння взаємодії шляхом узгодження стандартів та рамок.

Сінгапур став ініціатором у створенні абсолютно нового формату міжнародних договорів таких як Угоди про зелену економіку (Green Economy Agreements **(**GEAs). Найяскравішим прикладом є угода SAGEA між Сінгапуром та Австралією [52].

Угоди про зелену економіку спрямовані на сприяння впровадженню спільних правил і стандартів, що сприяють торгівлі та інвестиціям у зелені товари, послуги та технології, розробку сумісних політичних рамок для підтримки розвитку нових секторів та можливостей зеленого зростання, а також каталізацію розвитку технологій та спільних проектів у новій зеленій економіці [52].

Угоди про екологічні товари та послуги можуть усунути нетарифні бар'єри в торгівлі екологічними товарами та послугами. Це допоможе зменшити регуляторне навантаження на бізнес та розширити доступ до екологічних товарів та послуг як на ринках Сінгапуру, так і на ринках країн-партнерів [52].

Угоди про екологічні товари та послуги також сприятимуть впровадженню правил та стандартів, що сприятимуть транскордонній екологічній діяльності та підтримуватимуть розвиток і комерціалізацію екологічних технологій. Це сприятиме створенню сприятливих умов для бізнесу та дослідницьких інститутів для взаємодії із закордонними партнерами, доступу до екологічних можливостей за кордоном та втілення нових рішень у застосування у великих масштабах [52].

У рамках Угоди про зелену економіку Австралііі та Сінгапуру (SAGEA) співпрацюють шляхом:

- Сприяння торгівлі екологічними товарами та послугами;
- декарбонізації судноплавства та морської галузі, включаючи зобов'язання створити Зелений та цифровий морський коридор;
- розробки спільних ланцюгів поставок низьковуглецевого палива, підтримки навчальних програм з обробки палива та використання цифрових технологій для оптимізації портової діяльності;
- сприяння співпраці в бізнесі, зокрема через Програму грантів Go-Green Co-Innovation, щоб заохотити австралійські та сінгапурські малі та середні підприємства до спільної інновації та розробки продуктів і послуг, що стимулюють зростання в зелених секторах;
- сприяння сталому фінансуванню та зеленим інвестиціям;
- обміну інформацією про політику та програми, що розвивають зелені навички та робочу силу;
- керівництва розробкою архітектури, яка підтримуватиме транскордонну торгівлю електроенергією [53].

Підсумовуючи, Сінгапур продовжує активно укладати міжнародні торговельні угоди та підтримувати політику відкритої економіки, що сприяє диверсифікації ринків збуту та зміцненню конкурентних переваг країни. Сінгапур має значний потенціал для подальшого розвитку зовнішньої торгівлі та збереження провідних позицій у міжнародній економічній системі.

Висновки до другого розділу

1. Аналіз сучасного економічного розвитку Сінгапуру свідчить про високий рівень стабільності та конкурентоспроможності економіки країни. Позитивна динаміка обсягу ВВП та ВНП на душу населення Сінгапуру підтверджує ефективність економічної моделі країни, що базується на відкритості економіки, розвитку міжнародної торгівлі, інновацій та залученні іноземних інвестицій.

Високі позиції країни у світових рейтингах конкурентоспроможності та глобальному інноваційному індексі свідчать про значний рівень технологічного розвитку, ефективність державного управління, сприятливий бізнес-клімат та розвинену інфраструктуру. Важливу роль у зміцненні міжнародних позицій Сінгапуру відіграють інвестиції у цифрові технології, людський капітал та інноваційну діяльність. Сінгапур залишається одним із провідних фінансово-економічних центрів світу та демонструє значний потенціал для подальшого економічного розвитку й зміцнення своїх позицій у глобальній економіці.

2. Розвиток зовнішньоторговельних відносин Сінгапуру демонструє стабільне зростання обсягів зовнішньої торгівлі та зміцнення позицій країни у світовій економіці. Упродовж 2016–2025 років спостерігалася позитивна динаміка зовнішньої торгівлі товарами, що підтверджує високий рівень інтеграції Сінгапуру у міжнародні торговельні процеси.

Основними торговельними партнерами країни залишаються держави Азійсько-Тихоокеанського регіону, зокрема Китай, Гонконг, Малайзія та США. Товарна структура експорту та імпорту характеризується переважанням високотехнологічної продукції, електроніки, машин та обладнання, що відповідає сучасній спеціалізації економіки Сінгапуру.

Дослідження динаміки експорту та імпорту послуг показало важливу роль ділових послуг, транспортних, фінансових, інформаційних у зовнішній торгівлі країни. Географічна структура торгівлі послугами також свідчить про активну співпрацю Сінгапуру з провідними економіками світу та його функціонування як міжнародного фінансово-логістичного центру.

3. Перспективи розвитку зовнішньої торгівлі Сінгапуру пов’язані з подальшим зміцненням міжнародного економічного співробітництва, розширенням участі у глобальних торговельних процесах та впровадженням інноваційних підходів до ведення зовнішньоекономічної діяльності. Важливу роль у забезпеченні конкурентоспроможності країни відіграють Угоди про вільну торгівлю, які сприяють розширенню ринків збуту, зниженню торговельних бар’єрів та активізації міжнародної співпраці.

Перспективним напрямом розвитку зовнішньої торгівлі Сінгапуру є реалізація Угод про зелену економіку **(**GEAs**)** та впровадження принципів сталого розвитку. Орієнтація на екологічні технології, цифровізацію економіки та розвиток «зеленої» логістики сприятиме зміцненню позицій країни у світовій економіці та підвищенню її інвестиційної привабливості.

Проведений тренд аналіз і прогноз зовнішньої торгівлі на 2027 рік свідчать про ймовірне подальше зростання обсягів зовнішньоторговельної діяльності Сінгапуру. Сінгапур має значний потенціал для подальшого розвитку зовнішньої торгівлі та зміцнення своїх позицій на міжнародному ринку.

ВИСНОВКИ

Під час проведеного дослідження ми прийшли до наступних висновків:

1. Досліджено сутність та роль зовнішньої торгівлі у розвитку національної економіки. Зовнішня торгівля є однією з ключових форм міжнародних економічних відносин та важливим чинником розвитку національної економіки в умовах глобалізації. Аналіз сутності понять «зовнішня торгівля» та «міжнародна торгівля» дозволив визначити їх роль у забезпеченні міжнародного обміну товарами і послугами, поглибленні міжнародного поділу праці та інтеграції країн у світове господарство. Розгляд основних теорій міжнародної торгівлі, а саме: теорії меркантилізму, абсолютних переваг А. Сміта, порівняльних переваг Д. Рікардо, теорії Хекшера-Оліна, Парадоксу Леонтьєва, Теореми Рибчинського, теорії життєвого циклу Р. Вернона тощо, дав змогу простежити еволюцію наукових підходів до пояснення причин і переваг участі держав у міжнародному торговельному обміні. У сукупності це створює теоретичне підґрунтя для подальшого аналізу сучасних тенденцій розвитку зовнішньоторговельних відносин та оцінки їх впливу на економічний розвиток окремих країн.

2. Розглянуто етапи розвитку та основні показники міжнародної торгівлі. Зовнішня торгівля є важливою складовою економічного розвитку країн світу. Поглиблення зовнішньоторговельних відносин країни відкриває можливі перспективи у подальшому розширенні торговельних зв’язків, вихід на нові ринки, отримання нових технологій тощо. Дослідження етапів розвитку міжнародної торгівлі дозволило простежити трансформацію торговельних відносин від простих форм товарообміну до сучасної глобалізованої системи міжнародного економічного співробітництва. Встановлено, що розвиток міжнародної торгівлі відбувався під впливом поглиблення міжнародного поділу праці, науково-технічного прогресу,

інтеграційних процесів та цифровізації світової економіки. Розгляд класифікації основних показників зовнішньої торгівлі дав змогу визначити інструменти оцінки масштабів, динаміки, структури та ефективності зовнішньоторговельної діяльності країн.

3. Досліджено економічні передумови розвитку зовнішньої торгівлі Сінгапуру. Аналіз сучасного економічного розвитку Сінгапуру свідчить про високий рівень стабільності та конкурентоспроможності економіки країни. Позитивна динаміка обсягу ВВП та ВНП на душу населення Сінгапуру підтверджує ефективність економічної моделі країни, що базується на відкритості економіки, розвитку міжнародної торгівлі, інновацій та залученні іноземних інвестицій.

Високі позиції Сінгапуру у світових рейтингах конкурентоспроможності (2 місце) та глобальному інноваційному індексі (5 місце) свідчать про значний рівень технологічного розвитку, ефективність державного управління, сприятливий бізнес-клімат та розвинену інфраструктуру. Важливу роль у зміцненні міжнародних позицій Сінгапуру відіграють інвестиції у цифрові технології, людський капітал та інноваційну діяльність. Сінгапур залишається одним із провідних фінансово-економічних центрів світу та демонструє значний потенціал для подальшого розвитку зовнішньої торгівлі й зміцнення своїх позицій у глобальній економіці.

4. Проаналізовано динаміку розвитку зовнішньоторговельних відносин Сінгапуру. Розвиток зовнішньоторговельних відносин Сінгапуру демонструє стабільне зростання обсягів зовнішньої торгівлі та зміцнення позицій країни у світовій економіці. Протягом 2016–2025 років спостерігалася позитивна динаміка зовнішньої торгівлі товарами, що підтверджує високий рівень інтеграції Сінгапуру у міжнародні торговельні процеси.

Основними торговельними партнерами країни залишаються держави Азійсько-Тихоокеанського регіону, зокрема Китай, Гонконг, Малайзія та США. Товарна структура експорту та імпорту характеризується переважанням

високотехнологічної продукції, електроніки, машин та обладнання, що відповідає сучасній спеціалізації економіки Сінгапуру.

Дослідження динаміки експорту та імпорту послуг показало важливу роль ділових послуг, транспортних, фінансових, інформаційних у зовнішній торгівлі країни. Географічна структура торгівлі послугами також свідчить про активну співпрацю Сінгапуру з провідними економіками світу та його функціонування як міжнародного фінансово-логістичного центру.

5. Визначено перспективні напрями розвитку зовнішньої торгівлі Сінгапуру. Перспективи розвитку зовнішньої торгівлі Сінгапуру пов’язані з подальшим зміцненням міжнародного економічного співробітництва, розширенням участі у глобальних торговельних процесах та впровадженням інноваційних підходів до ведення зовнішньоекономічної діяльності. Важливу роль у забезпеченні конкурентоспроможності країни відіграють угоди про вільну торгівлю, які сприяють розширенню ринків збуту, зниженню торговельних бар’єрів та активізації міжнародної співпраці.

Перспективним напрямом розвитку зовнішньої торгівлі Сінгапуру є реалізація Угод про зелену економіку **(**GEAs**)** та впровадження принципів сталого розвитку. Орієнтація на екологічні технології, цифровізацію економіки та розвиток «зеленої» логістики сприятиме зміцненню позицій країни у світовій економіці та підвищенню її інвестиційної привабливості.

Проведений тренд аналіз і прогноз зовнішньої торгівлі на 2027 рік свідчать про ймовірне подальше зростання обсягів зовнішньоторговельної діяльності Сінгапуру. Сінгапур має значний потенціал для подальшого розвитку зовнішньої торгівлі та зміцнення своїх позицій на міжнародному ринку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. What is Foreign Trade? What Are The Types? URL: https://perralojistik.com/en/what-is-foreign-trade
2. Міжнародні економічні відносини : підручник. 2-ге вид., переробл. та доповн. / [кол. авт.]; за ред. О. А. Довгаль. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2025. – 852 с. URL: https://ekhnuir.karazin.ua/server/api/core/bitstreams/8b379207-4481-41b9-869e-9bfce7712338/content?trackerId=52ba80253f3479a3
3. Міжнародна торгівельна діяльність: підручник / за ред. проф. Рогоча В.В. та ін. URL: https://library.krok.edu.ua/media/library/category/pidruchniki/rokocha_0004.pdf
4. Теорія і практика зовнішньої торгівлі : навчальний посібник / Л. І. ГригоровaБеренда, М. В. Шуба. – 2-ге вид., випр., перероб. і доп. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2023. – 136 с. URL: https://ekhnuir.karazin.ua/server/api/core/bitstreams/88747234-839d-4ff3-818a-d1d0754ab906/content?trackerId=52ba80253f3479a3
5. What is Mercantilism? URL: https://www.economicsonline.co.uk/definitions/what-is-mercantilism.html/
6. Scotty Hendricks. Mercantilism: The theory that explains Tramp`s trade war URL: https://bigthink.com/the-present/donald-trump-trade-mercantilism/
7. Osarosee Ekhator Osagie, Abaraodo Chuks Ukwuoma, Awi Harriet, Beatrice Ngozi Ibe. Absolute Advantage Theory. URL: https://bwjournal.org/index.php/bsjournal/article/view/994/893
8. Reinhard Schumacher. Adam Smith's Theory of Absolute Advantage and the Use of Doxography in the History of Economics. URL: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=5168674
9. David Ricardo: Comparative Advantage & Economic Theories Innovator. URL: https://www.investopedia.com/terms/d/david-ricardo.asp

10. Comparative Advantage. URL: https://corporatefinanceinstitute.com/resources/economics/comparative-advantage/

11. Assessing the Concept of Heckscher Ohlin Model. URL: file:///C:/Users/admin/Downloads/ASSESSING+THE+CONCEPT+OF+HECKSCHER+OHLIN+MODEL.pdf

12. Heckscher-Ohlin-Samuelson Model. URL: https://www.encyclopedia.com/social-sciences/applied-and-social-sciences-magazines/heckscher-ohlin-samuelson-model

13. Leontief Paradox. URL: https://fiveable.me/international-economics/key-terms/leontief-paradox

14. Majid Ali Sanghro. The Rybczynski Theorem: Understanding Factor Growth and Trade Specialization. URL: https://maseconomics.com/the-rybczynski-theorem-understanding-factor-growth-and-trade-specialization/

15. The Rybczynski Theorem. URL: https://saylordotorg.github.io/text_international-trade-theory-and-policy/s08-04-the-rybczynski-theorem.html

16. The product life cycle: 5 stages explained. URL: https://www.surveymonkey.com/learn/market-research/5-stages-of-product-life-cycle/

17. The Evolution of International Trade. URL: https://tradecouncil.org/wp-content/uploads/2024/10/The-Evolution-of-International-Trade.pdf

18. E-commercehttps: що треба знати і які зараз тренди? URL: //online.novaposhta.education/blog/e-commerce-shho-treba-znati-i-yaki-zaraz-trendi

19. Міжнародна торгівля: конспект лекцій для студентів ступеня «бакалавр» економічних спеціальностей, денної та заочної форм навчання [Електронний ресурс] /Укладачі: Величко К.Ю., Печенка О.І. – Х. : ХДУХТ, 2018. URL: https://duikt.edu.ua/uploads/l_1790_92301513.pdf

20. Амеліна І. В., Попова Т.Л., Владимиров С. В. Міжнародні економічні відносини URL: https://pidru4niki.com/1584072053342/ekonomika/mizhnarodni_ekonomichni_vidnosini

21. Global Trade Update (March 2026): Reforming trade rules to drive development. URL: https://unctad.org/publication/global-trade-update-march-2026-reforming-trade-rules-drive-development

22. Singapore's Economic Development. URL: https://www.worldscientific.com/worldscibooks/10.1142/9798#t=aboutBook

23. What Makes Singapore Asia’s Economic Powerhouse. URL: https://www.edb.gov.sg/en/why-singapore/an-economic-powerhouse.html

24. GDP Singapore. URL: https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.CD?locations=SG

25. Singapore GDP. URL: https://www.worldometers.info/gdp/singapore-gdp/

26. Singapore’s GDP Grew by 5.7 Per Cent in the Fourth Quarter of 2025 and by 4.8 Per Cent in 2025. URL: https://www.mti.gov.sg/newsroom/singapore-s-gdp-grew-by-5-7-per-cent-in-the-fourth-quarter-of-2025-and-by-4-8-per-cent-in-2025/

27. Singapore Department of Statistics. URL: https://www.singstat.gov.sg/infographics/singapore-economy

28. GDP per capita Singapore. URL: https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.PCAP.CD?locations=SG

29. National Accounts Singapore URL: https://www.singstat.gov.sg/find-data/explore-data-themes/economy-prices/national-accounts/latest-news-data

30. World Competitiveness Index 2025. URL: https://www.imd.org/centers/wcc/world-competitiveness-center/rankings/world-competitiveness-ranking/

31. Singapore’s Labour Market Competitiveness Rises to First Place in 2024. URL: https://stats.mom.gov.sg/Pages/Singapore-Labour-Market-Competitiveness-2024.aspx

32. Global Innovation Index 2024. URL: https://www.wipo.int/web-publications/global-innovation-index-2025/assets/89507/global-innovation-index-2025-en.pdf

33. Global Innovation Index 2025. URL: https://www.wipo.int/en/web/global-innovation-index

34. Singapore's Global Innovation Ranking. URL: https://www.ipos.gov.sg/global-ip-hub/singapore-global-innovation-ranking/

35. Singapore Country Commercial Guide. URL: https://www.trade.gov/country-commercial-guides/singapore-trade-agreements

36. Free Trade Agreements (FTAs). URL: https://www.mti.gov.sg/trade-international-economic-relations/agreements/free-trade-agreements-fta/

37. Trade of Singapore. URL: https://www.britannica.com/place/Singapore/Trade

38. Thomas R. Leinbach. Trade of Singapore. URL: https://www.britannica.com/place/Singapore/Trade

39. Trade Map. URL: https://beta.trademap.org/en/goods/time-series/imports/c/000/c/000/p/ALL/byCountry/year/default/direct/values/USD/table

40. Singapore international trade. URL: https://www.singstat.gov.sg/infographics/singapore-international-trade

41. Singapore's imports from World, by exporter. https://beta.trademap.org/en/services/time-series/imports/c/702/c/000/s/S00/byPartner/year/default/combined/USD/table

42. Singapore's exports to World, by importer. URL: URL: https://beta.trademap.org/en/services/time-series/exports/c/702/c/000/s/S00/byPartner/year/default/combined/USD/table

43. Singapore's International Trade in Services Dashboard. URL: https://www.singstat.gov.sg/publication-resources/singapore-international-trade-in-services-dashboard

44. 2025 Singapore Market Development Strategy: A Must-Read Customer Development and Practical Guide for Foreign Trade Professionals. URL: https://cnabke.com/en/blogs/2025-singapore-market-development-strategy-a-must-read-customer-development-and-practical-guide-for-foreign-trade-professionals.html

45. Population and Population Structure. URL: https://www.singstat.gov.sg/find-data/explore-data-themes/population/population-and-population-structure/latest-news-data

46. Official website Ministry of Trade and Industry. URL: https://www.mti.gov.sg/

47. EU-Singapore Free Trade Agreement (EUSFTA). URL: https://www.mti.gov.sg/trade-international-economic-relations/agreements/free-trade-agreements-fta/eusfta/

48. Regional Comprehensive Economic Partnership (RCEP). URL: https://asean.org/our-communities/economic-community/integration-with-global-economy/regional-comprehensive-economic-partnership-rcep/

49. Regional Comprehensive Economic Partnership (RCEP). URL: https://www.mti.gov.sg/trade-international-economic-relations/agreements/free-trade-agreements-fta/rcep/

50. About CPTPP. URL: https://www.mti.gov.sg/trade-international-economic-relations/agreements/free-trade-agreements-fta/cptpp/#a29bfe80944cf7b9afe7d1efd8ee8ce4

51. What are Digital Economy Agreements? URL: https://www.mti.gov.sg/trade-international-economic-relations/agreements/digital-economy-agreements-dea/

52. Green Economy Agreements (GEAs). URL: https://www.mti.gov.sg/trade-international-economic-relations/agreements/green-economy-agreement-gea/

53. Singapore-Australia Green Economy Agreement. URL: https://www.dfat.gov.au/geo/singapore/singapore-australia-green-economy-agreement

54. Кваліфікаційна робота бакалавра : методичні рекомендації до виконання для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня освітньої програми «Міжнародні економічні відносини» / уклад. Л. І. Григорова-Беренда, Н. А. Казакова, С. А. Касьян, Н. В. Непрядкіна, О. В. Ханова. – 6-те вид., перероб. і доп. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2024. – 40 с.